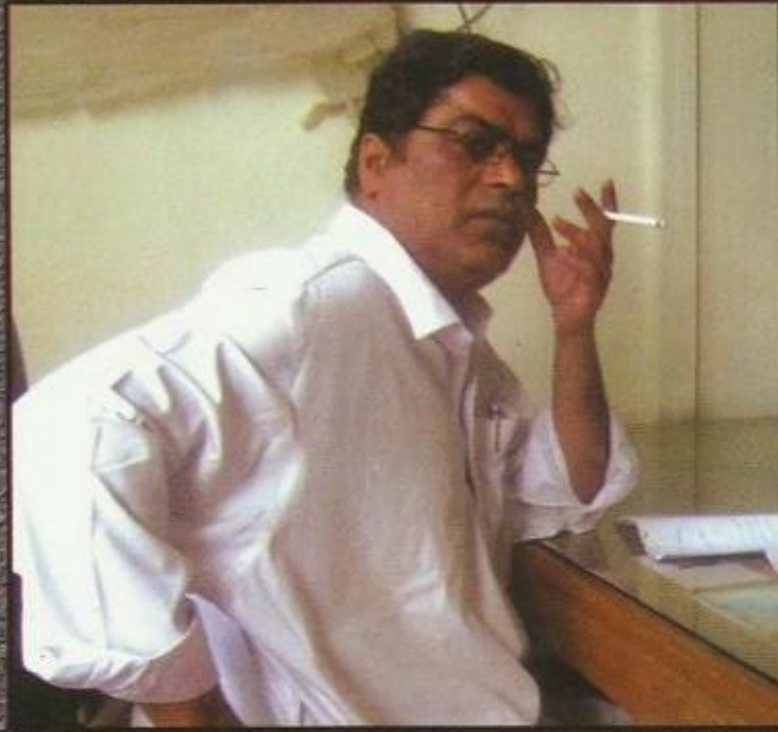

<http://baask.com/>

شکار بلوچستان اکیڈمی کیچ

www.freepdfpost.blogspot.com

در کے بیچ بیت

اے آرداد

<http://baask.com/literature>

(کس بے بہت اے کتاب عیا الہی و بھرے شنگ کت نہ کنت)

ماہان و نام و
کہ
منی کسانى همائی و گورا گوتگ

واگنی و نام:	دریگیے پیچ بیت
ندکار:	اے آرداد
اولی چاپ:	اگست 2009ء
دائگ:	500
ندکش:	نزیرواد
چاپار:	شفق پرننگ پریس کراچی
شنگار:	بلوچستان اکیڈمی کیچ
بہا:	100 کلدار

من چي بگوشاں

دنيا ڪا ڪمڇو آزمائڪه ڪه بيشڪ يا بگوش هما ڪه من ۽ وت دوست بنت هميش
انت چنگ ۽ نزا ورنگ انت۔ اگاں بلوچي ڪلشن ۽ وانوڪ اشاں دوست کن انت اے
هم آهائي وتي جند ۽ سرپدي انت۔

اے آرداد

24 فروري 2009

لـ

- 1۔ من چي بگوشاں..... اے آرداد
- 2۔ خانه ۽ دوست ڪجاست..... قاسم فراز
- 3۔ تھارين وڪڙ ۽ گوزان اتاں.....
- 4۔ ڪا گد ۽ چي بيشڪ.....
- 5۔ مني واپائي تڪ.....

وہ بتائیں وہ اب لینگے بیت گزرا آہاں باور نکلت کہ چوں چوں بیت؟ ہے چوں چوں بیت اصل؟
لہذا ایک عالمزائیک کنت وادوہ کسہاں، وادوہ کس۔

”من وتی وایاں نویاں“

”جوان انت کاڈکا ہم وتی وایاں نویاں انت“ (کاشال)

داد کاڈکا و متوگر انت و لوہیت ہے تکلیف و مجوزیت و ہے شدت و کار بکت۔ انچو کہ کاڈکا وت
وتی بابت و پشیدہ کنت ”پشیدہ و وادوہ باز رند و من وتی چند و وتی پشت و سوار کناں“ کاڈکا وتی
کسہانی تہ و Nihgtmarish Atmosphere، پچار و کارنگ و مارشت، ترس، چان
و پٹانی پاد رنگ و سوب و لہزا ایک و دنیا و ایک جتا میں گلابندے و رواج دنت کہ آئی و
Kafkaesque گشت۔ پیشکا آئن سائن وتی سکتے و کاڈکا و کتاب و وادوہ و لہس
ہمچہ کشیت ”ایٹی و کسہ دماگ و کرش پیداک کن انت۔“

کاڈکا و اے Kafkaesque دروشم وادوہ کر باز کم گندگ و کشیت بے چو لوکس پورخص و کاڈکا
و چیدگی رہند و شیدائی بے و ہر سہینانی کشک جتا انت، دوست و نہ دوستی و گرانٹ۔
وادوہ کسہانی تہا چیدگی زبان Iconography و انجیں زیبا میں مثال دست کشیت کہ
بکندے چد و پیش ماں بلوچی و است مہ بیت:

”..... دمانے وایب و رند منی چم وایال و در تلکیں زام و پکت انت کہ تیکت
نوک و چاک ات۔ زام و کش و ولجہ و ورنائی و اکس بے ہم در تلک ات۔ یکمرے دل و اتک
وہدے چداہرہ کئے و روئے تہ ایشاں برگوں اے میت وادوہ کپت و زوال بنت۔ اے سبت و
منی چم ولجہ و اکس و بدل و زام و سک انت۔ چارگ چارگا زام من بانزلانی سراکت و منی تلکی
ایں بانزل اش اچ بن و ست انت۔ منی زاتلکیں بدن نگرہ چکیں تا کافی سراز نزرگات و بانزل
میز و سراثت و کپت۔“

خانہ دوست کجاست؟

2001 یا ہے زما نگ ات کہ مبارک قاضی و نام و یک دیوانے ماں گوادر و برجم دارگ بوجگات
۔ من ہم وادوہ صاحب واید کہ سکتانی ویدار و سر

یوتاں۔ دیوان آسریوت۔ دوی بیگہ و من سکتانی کشکیں ڈس و سراسر یوتاں اے جاگہ منی دل و
واحد نامیں مردے و کمپان ات کہ ہودا امبر و جگے و آس و شیر کنی و پری مغرب تہا و چہ آ زمان و
ایر پکت۔ ہمداد وازگ و وپ و پشیدہ است:

تو آس و شیر کنی کجے

من چٹکاں چو چٹکل و

منا چوں کہ آس و شیر کنی و پری و گوں محبت بے نیست ات وادوہ ہم کس اس یک و دو سال یوتگ
ات کہ آس و شیر کنی و پری و گوں نارضاات۔ دریا نزیک ات، وادوہ منا تہراہ کت، ویم و دریا
و۔ دریاات، وادوہ ایک و سراسر گپ و است و من چو ہدام و وڈا گوشدارگا اتاں۔ ”قاسم! اے رنگیں
دیواناں! پلے چونا و کس گوشدار ریت۔“ چوں کہ من ہے دیوان و لپے و تگ ات وادوہ ہے لوٹگ
ات کہ من پلے پشیدہ کنگ و ویل مکناں و آوں اے واست کہ کس اش گوشدار ریت۔

پلے بہ بیت یا آزما نگ یا کجام ہم تہر و بہرے نوکی و مردم پلے ہلو ووتی دل و جاگہ ندنت و پریشی و
بے وانوگ و بے مردم بوہگ مر چکیں کسہ و منیں گپے نہ انت بلکیں وائزل ہے رنگ و بر جاہ
متگ و پیداک انت۔

وادوہ آزما نگ بکندے ہمار دمانی و است وچ معنا دار انت کہ آبانی چم و گوشاں Realism و ابید
و کہ وچ چیز معنا دار ریت، اسکول و گراؤنڈ و اگاں کسے کلاہ و تہا کرگوٹک بے پکش ات گزرا آبانی
چاپنی توار ہفت آ زمان و روت بے کسے اگاں آحاں اے کشیت کہ فرانز کاڈکا و کارست

سمیٹ و سرائیٹ و ٹکڑ ٹکڑ بوت۔" بلکیں اسے روئے داد و دام چوٹ پیشہ کنت۔ "آئی و دست و گلاس
زمین و پکت۔" ادا کیے و نہ تھناوت۔ "کپک" و کرد و تھا۔ "کپک" و آواز ہوا رانت۔ بلکیں "گلاس" و
چہ گلاس و معنیاتی کالب و ہم در کنگا بوہ گانت۔

داد و کارست و اب و راسی و نیام و لکیر کدی کش ات نہ کن انت۔ ہے رنگ و کہ و ابے و Time
و Space و پاسداری نہ بیت۔ ما گندیں کہ کارست جا کہ و چیز بے سنی کنگ و مٹ بنت،
کارست شہر و تھک بے دو گام و گیا بانے و سر بیت۔ اے کارستانی "وہنی کیفیت" منام دام چوہا
دہ کانیگ و گمان بوتگ کہ وہرے نمروچ و ڈگار و کار کنگ و رند و تی کا پر و اب کیت داں
سے (3) مردم کلیت آئی و سلام کن انت و بادشاہ و چنگ و سرا و اپین انت۔ دہ پکان کہ بست
کنت۔ گندیت، ہیا!!! من و بادشاہ و آل من یک پیا و اب گندگ و بوتگن کہ من دھکانے
آں۔ کے چک بیت

پدا و اب کیت آسے ایں مرد پدا کایاں دہ پکان و سلام کناں و کا پر و جیرا کارنت۔ چ و اب و پدا
کیت گدا جیرا دیت من و اب دیتگ کہ من بادشاہ ہے آں۔ داد و کارست ہم ہے رنگیں سفرے آں
و بکندے آہانی و ایش ایش انت کہ بادشاہ بوتین انت بے ہے آہانی تالانت۔ چوگ و تسو و یک
رند و اب دیت کہ آبا لویے و نوں آکشیٹ کہ من نزاناں کہ من چوگ آں کہ و اب دیت من
بالوے آں یا من بالوے آں و اب گندگ و آں کہ چوگ آں۔ ہے رنگ و یک کہے و نام
"نہشتر کنگ وارت" انت کہ ہودا کارست و Continuous flow of thoughts
without using usual method of description بیان کنگ بوتگ انت۔

کہہ ہندات بیت:

"من ہر سب ہے کٹک و چوگوزاں و نیم و ڈکان و پوتی بلک و زہر گراں"
ادا دلگوش کر زیں نقطہ ایش انت کہ "زہر" چشمیں چیزے نہ انت کہ ہر سب گرگ بہ بیت کہ کہہ کار

(شپ منی قبر و ساہگ و)

"ہے سفر و ہد و من آئی و چہانی موساں سنگ جتاں، آئی و چہانی سہی موسم کسان و وزگ
بوتگ، پشت کچنگیں دوں موساں تہا یک انرنگیں دریاے ات۔ یک شپ کچنگیں سب ہے۔"
(کا شال)

داد و زبان و کار مردی داد و مستریں پچار انت۔ استعارہ و چید گانی ہوری و وانوک و
Imagery آئی یک نہ کنوکیں سلسلہ بے گندگ و کلیت۔ بکند اے Image و کہ آئی و
سیادی گوں Olfactory براں بوہ و انت۔

"..... نمروچ و چھٹی کت لوگ و اٹکال گدا انا کہ و منا گمان بوت منی تہا شکے مرنگ"
(ماچیرا تیں)

اے کہہ و تہا "مرنگیں مشک" ہر کجا کہ کلیت و وانوک و مرنگیں شکے و بوہ بیت۔ اے رنگیں
Imagery کساں ترا داد و گیشتریں کہہانی تہا گندگ کلیت کہ کدی آہانی سیادی گوں
گندگ (Visual)، تم، (Gustatory)، بوہ، (Olfactory) و کدی
گوں اٹکال (Auditory) و انت۔ "مرنگیں مشک" یکیں وہر و و ت جتا یک
Symbolic Significance بے داریت و وانوک و اے جیو گالا چار کنت کہ کارست و
تہا "مشک" پر چا مرنگ؟ ایشی و جا کہ و، کتار بے پر چا نہ انت کہ گیشتر یوناں ترانت؟ مار یا
اید کہ چیزے پر چا دوست کنگ نبوتگ؟ و اے "مشک" کہ کارست و تہا مرنگ اے جی بے؟ ضمیر
بلوچیت؟ احساس و گند؟ یا..... اے سلسلہ و بچو کہ برے روت و یک نقطے

و سر بوہگ بکندے پمارازان مد بیت۔ داد و مستریں کمال داد و Brevity براں اختصار انت
و داد و سر پدا انت کہ Brevity منام پے معنا و راہ و درے۔ اگاں کدی ہم داد و کارست و
دست و گلاس بے بہ کیت گدا داد چوٹ کدی پیشہ نہ کنت۔ "آئی و دست و گلاس و ڈرامہگ و"

(کاشال)

..... دروازگ ء کسے ٹلگ ء انت ..... من دروازگ ء نیمکہ رہاؤگ اتان

(ماچراتیں)

..... یک روپے من آئی ء راتیں دست ء چپ ء چوٹیں لکیراں گوں لب ء اتان کہ یکے ء دروازگ جت

(شب منی قبر ء ساہگ ء)

..... سنکٹاں لوگ ء میارات ء شپاں بے ویدمہ ترات کہ زماگ شرنہ انت بہہ مزین دروازگ ء گرگ ء بے حال نبوت۔

(بزیں ساہگے ات)

ء گڈی ء ”من دروازگ ء سچ نہ کنان

برز ء شون دانگیں ”دروازگ“ وتی سیاہگانی ہمرائی ء پرچک کپت کہ چہ سیاہگ ء دن ”دروازگ“ بکندے بس یک دروازگ۔

بلوچی لہرا نک ء ساچشتی ردانک ء سراگپ نہوگ ء سوب ء چیزانی سراگپ گران انت ء ہتیکہ اے ہم زانگ نہ بیت کہ بلوچی کہ کجام موسم ء ساہ زورگا انت۔ من داد ء دمام یک وانو کے بوتگاں ء استاں ء اے برز ء چندے خیال انت یک وانو کے ء وتی دوسرین آزماکار ء سرا۔

قاسم فراز

1 مئی 2009ء کیج

ہم ”زہر“ ء گوں چشیں سیاہی بے بندوک کنگا نہ انت کہ وانوک ء دل چیزے ء یا وتی کشگ ء نیمکہ بدوت گڈا ایشی ء مطلب ایش انت کہ ”زہر“ وتی بھکی معنا ء وبل کنگا انت ء ادا ”زہر“ ساتھیاتی نقطہ

نگاہ ء آمعنا ء دیگا نہ انت کہ ہما چیز کہ پہ کشگ ء کار مرد بیت بلیکس اے ”زہر“ ء آزما یک ء چند، Text وت یک جتا میں معنا بے دیگ ء انت کہ آئی ء گوں آ ”زہر“ ء سچ رنگیں سیاہی نیست کہ مورہ انسان ء لیکلاں دیگ بیت۔ اے کہ ہمچو کہ دیما روان کت پیر مرد زہر، کاگد، شیر یکشل ء وتی جا کہ آں مٹ کنان انت چو یک وابے ء دروشم ء۔

داد ء چندے انجیں کہ انت کہ آہانی تھا اساطیری رنگ ء دروشم مارا داد ء پورفیس ء سیاہی ء سرا گپ فرمات چوں کہ پورفیس ء انچو کہ برز ء من پشت ہم وتی اولی سبک چہ کا فکا ء دربر جاہ ء وانگ۔ بہ گفت ء پورفیس آہا اولی مردم انت کہ کا فکا ء سپانوی زبان ء رجا یک کت ء داں عمر ء گڈی وداں ہم آکا فکا ء مریدے زانگ بوت۔ پورفیس اے کشگ ء پوت سچ ہے سر پد نبوت کہ آئی ء The Great wall of china ء وانگ ء رند وتی دو نامداریں کہ ”بائل ء لاٹری“ ء ”بائل ء کتابا“ نورنگ انت۔ داد وتی آزما یک ”نوں دروازگ ء سچ کنان“ ء تھا پورفیس ء انتظار حسین ء مثال ء پے وانوک ء یک درے پے گوست ء اساطیری رنگ ء ادب ء کہ کشگ ء ابید بلوچ ء انوگیں جاورانی نیمکہ بازیں نقطہ بے ء وگلوش گور کنائیں ایت کہ آئی ء سرا گپ بوت کت کت۔ بے ادا من ایوک داد ء کار مرد نکٹیں ”دروازگ“

ء نیمکہ آگ لوٹاں کہ پور پورفیس ء ”شطرخ“ ء انت ء مارا داد ء فہمگ ء ملک کت کت۔

..... منی پت ء مرگ ء ہنگے پورہ نہ بوتگاں ات کہ مردے ء منے دروازگ جت

(ہے موسم ء)

..... واب تہی وتی انت تہی کشگ ء پدایشانی تھا کس ء بہر نیست گڈا اچے سوج لوٹے ایں پادانک ء دروازگ ء نیمکہ رہاؤگ اتان

ھیال و دستاں جون

ادہ آہک و گول تب آسے بونگ۔ ہر روج گمان بیت کہ آس منی پشک و دامن و سر
چنگ۔

”ہمیش انت کیت نوں جان و سر بیت“ چماں سوچیت، ساہ و سوچیت“

”چونانت.....“ اے منی و سوس انت۔ اے شھر و انگلیں بے زبانیں سوگاتے.....“ ”ہو؟“

راست انت؟“.....

”ہوزاناں ترا بادرنہ بیت؟“.....“ ماہ و بیت، روج و بیت من و چون نہ بیت“..... ادہ و کہ کس
نیمت بیدے من و۔ من و گول گپایاں، منی چم انت، منی گوش انت۔ منی پوزانت۔ منی
ساوانت کہ دل و چو و رانت۔

”چراگ و کش۔ شپ و شپ و ش ترانت“..... نہ مکش و، من و ترس ایت۔ شپ روج
بوت شھر و دریک شم بیت انت۔ مردماں چم لگشت انت دست و تی خون کت انت۔
”اے شھر و انسان کشک انت کہ دلت؟“.....

”زاناں تو پیر و نہ اٹکے“

”بہ انگلیاں گزرا ترا جست کت؟“.....“ انسان کم ترانت دلت زیات“۔ اے شھر و در چک
نادراہ انت۔ پکائی سرین گون نہ انت۔ شامل کورانت خبراں چو دیمتر نہ گوزانت
، ادہ مردمانی زبان لونجان انت۔ من و وندگ وندگ و انچ گمان بیت کہ من مراں من و چیزے
لگت دنت و کش ایت..... و برے برے کہ دروگ بندیں کسے گنداں نہ دل گوش ایت“ ”بجن
۔ بجن کش اشی و چیز وندگ انت۔ بلے دماں وھیال منی گورچک و دستاں ہارت۔ تو کہ اشی و
کسے گذرا اھے دماں و کسے سگے سر و جنت“.....“ بروہے دل!

تھاریں دمکے و گوزان اتان

۱۔ ہیال و دستاں جون

۲۔ من حوں پیدا کاں

۳۔ آحانی نام و حد و ہندی

۴۔ نامھر مانی شھر و

۵۔ چراگانی شھر و گاریں گس

۶۔ ترا چون بچاراں

۷۔ منی چماں راہ بدے

۸۔ تا کچانی شم و ماہ

من ہوں پیدا کا

آئی و را آئی و جم باز دوست ات انت۔ اولی زندہ و حدے آپت و مدرسہ پہ
واگ و نرت و نادینت۔ آئی و جم بے ساع بے گیس چٹانی حدائندے و گوں و چارکپ انت
۔ بے نیون و آئی و روچے ہوں شم نہ کت۔ آدیکا آئی و چٹانی سبک و شربلہ نہ بونگ ات کہ
ورنائی و دوواں آجتا کت انت۔ بنگ لوگ و شت و نشت و بچک رحاگ بوت۔ آئی و وتی
سرچیس کتابانی سر و دوچم ابدمان کرنگ ات کہ آئی و جند و رنگ و بے چار و ملور و انگ چاہ و
دیولاں چارگ و انت۔ گوں آئی و واگ چاہ و اچھیکس طیلہ و اوٹیک نہ بوت۔ آجست و آئی و
چٹانی شوہاز و گار بوت۔ آئی و لوگ و مردماں آئی و را باز شوہاز ات بے شوہاز شوہاز و
شوہاز و گار ات۔

مدتے و رند آئی و مردماں آرز و دل و بیک شموشت و بے خیال کت۔ آکجا کجا نہ شت
و کجا کجا آند شوہاز ات۔ اے راہانی سرا باریں چچہ چٹاں آلوت ات بے آئی و وتی دل چہ بوت
جتا نہ کت۔ آھمودا آتک و بیر بوت و ھمودا آتک و تی باراش بونگ کہ او و کسے و پادانی چہ،
نشان ہوں سحر اند انت۔ آھا گیا بان و ریک و حاکاں باردات و کل کت۔
چہ آرمائک و واگ و پد آئی و دست و چہ کتاب کت و تاک تاک بوت آئی و
انچوگمان بوت کہ من و ہوں واگ چاہ و زماگ و انچیں جکے دوست بونگ کہ آئی و جم دنیا و
چٹاں جتا انت۔ آچہ کرشی و سرا پادانک و آدیک و دیم و اوشتات۔
”من داں ھا و حدی ہیرہ نہ کناں و نیایاں داں و حدے گوں آئی و و چار نہ کیاں“
آئی و رتی سامان بست انت و ر ہادگ بوت ھا چٹانی شوہاز و کہ یک برے آئی و نہ رینگ و
ہیراں بونگ۔

☆☆☆

انچو تر سے چیا راسی و راہ و مرک زندگی انت“ ھو؟ تو ونگ کہ کسے و گوٹیک؟“..... تو گوں وشی
سرکن و منزل و چراگ و کش۔ شپ و شپ و شتر انت۔
روح بوت شھر و دریک شم بیت انت۔ مردماں رو آبتا کت۔ بے راہ و کس نہ گوست۔ منی جون
ایرات۔ جون و سر و کاگدے ایرات کہ بونگ ات۔
شپ و شپ و شتر انت۔

☆☆☆

آہانی نام و ہدا و نمندی

آچہ بس و ایراتک و اتک چہ اگانی ویم و نشت۔ آئی و سرتاک کپتک ات۔ آئی و ہم
کلن و شک ات انت۔ و آئی و شاگور شک ات انت۔ آئی و دیم و مزین میدان ویران ات
۔ نہ برمشہ نہ توارے۔ ایوک یک و جتکے گوں و تی بت و ہے میدان و سیل و ات۔ آئی و چہ کیسک
و سگریٹ و پارکٹ کشت و سگریٹ و بن و ات۔ ہے جتک و چارگ و لگ ات۔ جتک و بت
و تی و ل و دشتک ات۔ آزمان و نیمک و چارگ و ات۔ ہے کہ ہم اش مرد و کپتک ات۔ درک
اش و رت و اتک و ہے مرد و دیم و نشت۔

”تو چہ کچا کائے؟“

”من چہ و ر و پیدا کاں“

”تر اے شھر و کس نیست“

”اے منی پت و ہر کی جتکین انت“

”تو گز لوگ و نروے چہ و؟“

”من ساپریاں“

”تو زشت من و مردم حس؟“

”آزنگ نہ انت“.....

جتک و تی بت آئی و دیم و ایرتک و کپتک و لگ ات۔

”من اوں ساپریاں من و اوں کس نیست“۔

”تی پت و مات؟“

”اے بت و گندے منی و راہ ہمیش انت“

دوہیں دمانے و تی باتن و کپتک و گار بوت انت۔ گوات تم ات، حور بوت، چراگ سرت انت
بلے آہانی نیام و تمہاری نہات۔ آئیے دوئی و گندگ و ات انت۔ جتک و ہم مرد و پیشانی و
کر چکاں کپتک انت۔

”اے منی پیشانی و کشک؟“

”اے منی تجربت انت“

”تجربہ جی انت؟“

”زندہ بکشا تگلیں زہری ووشی انت“

”من و پرچی پر نیست؟“

”تو دینگا کسانے تو دینا نہ یستک“

جتک و تی بت چہ مرد و دیم و چہ سرت کت و تی دل و داشت۔

”تو دروگ بندے، من کسان نیاں“

”تو اوں و ر و کسانے اگت۔“

یکبرے پد ایشانی نیام و بے تواری و جمر اں بست۔ حے سحت و اشال یکے دوئی و راشری و
چاراں۔ چراگ پد اروک بیت انت۔ بلے نہ او و و آمر و جتک ات نہ جتک گوں و تی بت و
ایوک و کا گدے ایرات کہ گوں اے لہو اں و جتک ات۔
”پت و تی چک دیست، بلے و تہ و نیا ورت۔“

☆☆☆

میں لوگ بوتلگ انی اودے نہات۔ من لوٹ ات کہ پاد بیایاں وت برواں بشوہازاں وتی مخرماں
، وتی لوگ ء، چست بوہگ ء گول من ء گمان بوت کہ من سنگ ء سیاہاں من شت نہ کنال۔ من
نوں پیر پیتگاں، غولوں منی لوگ ء مردم من ء سجد اول نیارانت من ء مزنیں مدتے بیت کہ چہ
آہاں سنگ ء جتا پیگاں۔

اے گپ دل ء نہ من ات۔ اگاں ترا برات ء گوہار ہچہ نیارانت بکلیں۔ بلے مات
وتی زہگ ء چتور ہچہ نیاریت؟..... منی چم دینگا درنگ ات انت کہ منی گوشاں جیہال ء پکت
۔ ”لاالہ“..... دیر انگلیں لوگے ء چہ اے تو ارا تک۔ منی چم حمالوگ ء در یگ ء پکت انت کہ کسے
بلے سُد ء سامن ء تو ارنک ء ات..... اے یک مزنیں در یکے ات۔ سر جمیں لوگ ء مردم مخرما
ات انت۔ برات در یگانی دپ ء اوشتا تک ات انت۔ گوہار مات ء سحر یگ ء ات انت
۔ مات ء گر یوگانی تو ارا کہ منی گوشاں پکت من کید ء چہ آزارت جتاں چو کو کیں زکے ء درک زرت
ء مات ء در گاہ ء وت ء دور دات۔

من کہ مات ء چماں پہک کنگ ء اتاں چہمانی پشتہ ء مے چٹنگ ات کہ مالے شھر ء
ہکی ایں وار میں بلے مارا شریں لوگے نام ء نیست، ما اشنائی زبان ء سر پد بیت نہ کنیں۔ ء اشنائی
دوداں گول سیل ات نہ کنیں۔ بیا در کنیں دکہ بازارے رو میں۔ ماسر گیت ء رھا دگ بوتیں۔ ما
لوٹ ات کہ در بیاہیں مے راہ ء در بیکو اہ ات انت۔ مار ایک برے نامحرمانی پیشگاہ ء گوزگ
کپک ات۔ آہانی منت گرگی ات۔ اے گپ منی مات ء نہ من ات ء ما پد اگوں گر بکلیں چہ
بیرہ کت ء وتی سیاہ ء تہاریں لوگ ء انگلیں پد اسگ ء سیاہ بوتیں۔ پکر ء مارا شتی تا کچہ بندگ
بوتلگ انت نگ ء شک ء کلنڈ بوت انت ایوک چم چچ ات انت چارگ ء ات انت بس۔

☆☆☆

نامحرمانی شھر ء

من کہ بیرہ کت ء انگال سر جمیں شھر آپ ء زرنک ات ء مے کپان ء آورنگ ات مخر
ء دل ء سیل ء گورنگ ات۔ من سنگ ء سیاہ اتاں۔

من وحدے دمانے ساری سیل ء اتاں نہ آمان سیاہات، نہ گرد ء گرد کے حسرت ات من
ء اے گمان اول نہات کہ حد ء رحمت یک نیکے گوارانت ء یک نیکے دروحت۔ من دینگا سنگ ء
سیاہ اتاں۔ منی پا دال جواب دانگ ات۔ من لوٹ ات کہ دہم ء بہ جنراں، من لوٹ ات کہ وتی
لوگ ء، وتی مردماں بشوہازاں۔ بلے من گوشے چوسد سالی پیر مردے ء وتی جان ء زکت ء وثی
وارنگ ات انت۔ منی مارشت ء پکرانی تا کچہ بستگ ات انت۔ اگاں گندے منی چماں گرشت
مہ کنیں من وت ء راوست ء وت ٹھنگ ات۔ مے چم ات انت کہ وتی مخرماں شوہازگ ء ات
انت۔ بلے انچو لوگ ء مردم ء تہا من کسے ء شوہازات کنال؟۔

سر جمیں شھر دینگا گول ترمی ء گردش ء ات۔ اگاں منی وس ء بوتیں پے وتی مخرماں من
اے گردش دانگ ات یک یک ء تما میں درنگ ات انت ء وتی لوگ ء مردمانی حال کپک ات
۔ چو منی دست ء نہ بوت۔ منی دل ء انگ کہ جیہال بجتاں وتی مخرماں تو ارا بجتاں مے گوشاں کہ
بیات من ء شوہازات من گاراں۔ بلے من کہ کوکار کنگ لوٹ ات کوکار کت نہ کت، جیہال
جت نہ کت، منی تک ء شک ء کلنڈ ء ات۔ گوشے کسے ء منی پریات چچ کپک ات انت۔

من مے جیر دگاں گول واپ کپتاں۔ سحہ ء کہ چم چچ بوت انت سر جمیں شھر رودے سر
مے کپان ء دل ء آبادات۔ من چم شاک دات انت وتی لوگ شوہازگ لوٹ ات مہا چاہ ء کہ

چراگانی شہرء گاریں لوگ

آگوں وئی چکاں کا گدی بوجیک ء سپرنگ ء ات۔ چمانی مرواردیں لاسانی زرء
آحانی دل اولیک ات انت کہ بے تواریں زرء کو پگانی سرء چپ چپ ء ایر بیک ء ات انت
۔ کستریں چک ء چپ پت ء ہے پول کت۔
”اہا ماراھارس ایت کہ دل لوٹ ایت؟“.....

”ہو“ ناکلشی پسو پت ء مات ء دل ء کار پے جت ء دیر چارگ ء لا چار کت۔

پت ء دل ء اولیک ء راداشت ء یا تانی شمال ء تہ ء گار بوت۔

”اے شہرء ماچوں نشت کنیں کہ سارے بیت منی لوگی ء دذ گوھارے نیست۔ منی چکاں ایوک
دریگ دروازگاں گوں گوازی سنگ، منی کارگس ء مردم دراه منی پچاروک چیک انت بے کس ء
گوں من وئی دل ء کپ نہ جنگ“ آاے گپاں گوں چمانی زبان ء وئی لوگی ء گوھک ء ات۔

”بجن اولیک ء زوت دراجرے شہرء“ آحاں کیے دوئی ء چرے کپ جت ء اولیک جنان
بیت انت۔ بیگاہ چیک ات۔ نوں آحانی بوجیک دگر شہرے ء سرچیک ات۔ نوں آحاں اولیک
جنگ ء دیرنگ ات۔ آحانی دست تراہیل ات انت۔ دل زیریک۔ مات ء چاچ حرکت ء
چکانی لغانی سرء ایر کت انت پت ء گریت، ہنچو گریت کہ کا گدی بوجیک تر

بوت بے چولاں نہ برت۔ نوں ایوک آحانی مات سرانگ ات کہ اولیک جنگ ء ات۔ ء چک
مات ء زانراں واینگ ء ات انت۔

شپ بوت۔ مات ء گریت ہنچو گریت کہ آحانی چک سرانگ انت بس۔ اثنانی تہ ء نہ
کے ء اولیک جنگ زانگ ات ء نے گریوگ۔ آمات ء چمانی رنگیں ارسانی زرء بکو بیت انت۔

☆☆☆

منی چماں راہ بدے

من دیوال ء گوں تکدات ء اوشتاں۔ آ منی نیمگ ء چارگ ء نہات۔ آئی ء پشت
ہرات۔ آورھیں ساماناں چگ ء کیجاہ کنگ ء ات۔ آئی ء وشی وئی سریک ء لمب ء بست انت ء
رنج ء مئی چیتی ء دوردات انت۔ من آئی ء چارگ ء اتاں۔ آ من ء گندگ ء
نہات۔ آئی ء پشت دینگ ہرات۔

آئی ء دست برت پہ آدینک ء کہ دیوال ء دیم ء لونجانیں گھڑیاں کپت ء دھ ء سرء
اوشتاں ء بند بوت۔ من شاہکاراں ء چکند ات۔ آھی ء دیم تر بیت ء من ء چارات۔ کست ء
کینک آئی ء چماں چہ پیداوراں انت۔

”تومن ء سرچی ہرچی گشت کن ئے بے بانء اتاں۔“

آپد ء سرہٹ بوت سامانانی درجنگ ء کیجاہ کنگ ء۔ شپ تر ات ء سب بوت۔ سب ء کہ من
وحدے بست کت من گچ گندگ ء نہاتاں۔ آھی ء سامانانی بوجیک ء منی دوہیں چماں اول گشتیک
ات ء برنگ ات انت۔

☆☆☆

تا کچھانی شمع ماہ

گوات ژپ ژپ و آئی و تا کچھانی شمع و چو تیر و سسنگ و رھاوگ ات۔ شپ وتی ہستی و
بشارتاں زرشان انت۔ ماہ وتی مگرھیں برانزاں آئی و بان و درزنگ و ات۔ سہلک آئی و
پہماں چو نوک سر پتلیں گلاب و تالان ات۔ آئی و دل و چو تپلیں زہک و مرکٹ کہ من پاو
بیایاں ہے سہلک و دست بچتاں بے آئی و جنین کہ آئی و سزین و ہشک ات۔ آئی و پھانی تھا
ہے ہشک ات کہ نوں تو پاوانک نہ کنے۔

آئی و اے گپ مک تورات کہ من جم پھکت و عمر و کدھ ہشک ات۔ گوات دیزگا
ژپ ژپ و آئی و تا کچھانی شمع و تیر گوارگ و ات۔ جنین چست بوت کہ تا کچھیاں بند بکت کہ
آئی و بڑگے جت۔ جنین اوشتا تلیں جاہ و سنگ و سیاہ بوت ویم و نہ کزات۔ "اگاں چو من پاو
ایک نہ کنناں، بے منارا مل کہ من اے ندرگ و چاراں، من اگاں چو اے سہلک و دست جت
کنناں بے منارا مل کہ من اش ماراں" آئی و کنگیں زبان و وتی درو

جنین و دیما تالان کت۔ آئی و نوں سرجمی و زانگ ات کہ من وتی ہستی و تہاریں چات و زندان
و کیداں۔ من ایوک چارت کنناں، مارت کنناں بے دست جت نہ کنناں۔

گوات و نوں دہرت و وتی و اب جاہ و شت و اب کت۔ تا کچھ بے تواری و گوں
یکے دومی و چارگ و ات۔ ہے گمان یوگ ات کہ گوات و سرا کندگ و ات۔ ہے گوہگ و
ات انت کہ گوات وتی مرک و چو آشتا نہ انت۔ اے آئی و مرک ات کہ مانہ پرشتیں۔ بے آوت
پرشت و کت۔ ماہ و گہاراوں بیگواہ بوت۔ نوں سرجمیں ندرگ آئی و پھماں، چو آئی و

تراچون پچاراں

من آشھر و اوں در آمداتاں۔ درستاں گوں مٹی و وتی و راسی ات بے من و انچو گمان
یوہک و ات کہ من و کس نزانت و من کس و زانماں بے درست من و زانگ و ات انت۔ من کہ
ہے لوگ و دھنگ ات۔ ایساں من و پیر و ندرنگ ات۔ بے من اے و اب و تہ و پیر و
درنگ ات انت۔

بیگاہ و ات و شپ بوت کندیل روک کنگ بوت۔ مانان وارت و نشت دیوان کت
۔ و ت و ساڑاٹ و دنیا ایر جت۔ دراہ پد ایچک بوت و پادانک انت۔ کپان و دل و کسانیں
دھنگ و مٹی نپا و چیر کچک انت۔ استار مٹی دل و سر و ات انت۔ ماہ مٹی چھانی و تہ و روک ات
۔ اگاں من و وں بوتیں من اے ماہ و وں جہل کرنگ ات۔ من و تہاری وں بیت۔ من تہاری و
تہ و زنگ و زھر میں آپ وارتک من و زور ناھی نہ ساجیت۔ من گوں دل و گپ و اتاں کہ چڈ کہ
بے بوت۔ مہا جنگ مٹی سزین و اوشتا تلیں ات۔ من لوٹ ات کہ آئی و گوشاں مٹی دیم و پند ترا
گوں من وتی دل و رازاں درشاں کنناں کہ آئی و پیر کت و مٹی پھماں چو دور بوت۔ من و اب نہ
کپتاں۔ اے کپ و آکپ و ایٹ ات و شپ سب کت۔

من مساپریاں، مساپر و گوں دل و رازاں وتی کے درشانیٹ۔ بے دل و نہ من ات۔
من چو جنگ و غیر انیں نشانی بے لوٹ ات۔ آئی و مٹی پھانی تہ و چارات و پادانک۔ ہے کہ
آئی و پیر کت و اتک آئی و عینکے گوں ات۔ آئی و عینک مٹی پھماں و ات و مٹی دیم و نشت
۔ رنگ و موسم بدل بوت انت۔ مٹی تب و مارگ آنت انت کہ سچے و پیراٹ ات انت۔ من و انچو
گمان بوت کہ من وتی جک و دیم و نشیگاں۔

آئی و چھانی ارساں دور کت۔ جنین و وتی ملکور آئی و دیم و شنگ کت انت داں اے ماہ آشنامہ
بیت کہ اے عہد و نتریں سپاہیک لگور بوتیک۔ ماہ ہے صحت و ایر کپت تہاریانی زر و۔ و آئی
دوی و تہا ایر کپت و کیے بوت انت۔

☆☆☆

ورنامی و اکس و ساپ و وکشاں ات۔ آئی و راسی دست و دیوال و دیم و شنگ اتک ات۔ آئی و
وتی و چھانی دریک وتی جنین و نیمک و وچ کت انت۔ جنین حماسہ و سر پد بوت و پاد اتک
۔ آئی و تھت و راکترینان و تا کچھانی نزیک و آورت۔ آئی و فوں گمان بوت کہ من ندرارگ و تہا
ایر کپتگاں و بے دینگا ماہ و ساہک آئی و دستانی وں و چہ و ورات۔ یک برے آئی و دل و اتک کہ
وتی جنین و بگوشت تو بروماہ و ساہک و وتی دامن و کن و بیار۔ من ایشی و دست جنان و
بوساں۔

حمے کہ آے گپ و گوں وتی جنین و بہ کت کہ آئی و پکلند ات و وتی دیم
ترینت۔ آئی و وتی پت یات اتک کہ وحدے پیر و عاجز بوتیک ات آئی و کوپک و شنگ ات و
آپ دست و برنگ ات و آورتیک ات۔ و آئی و ہے عمر و گمان بوتیک ات کہ انسان کسان دورند و
بیت۔ و پیر یک رندے، مرچی من ہما دھ سالی زھک و داب و نیون کناں ماہ و لوٹاں کہ بہ
پچکاں و آئی و ساہک و دست بچاں۔ آئی و وتی دیم جنین و نیمک و ترینت و کپ و لگ ات۔
"تو کدی اوں نگہ نہ تنگ۔ تو کدی اوں اے نہ گوشک کہ تو دیر پرچی کن ے۔
ایوک یک شے منایات بیت کہ تو شنگ ات وتی اے شپ گردی و بیلدے۔ بے من کہ گپ نہ
زرت تو کدی اوں نگہ نہ کت۔ منا چو نہ گشت کہ محلہ گس و بیا۔ منی شپ گردی منی تہانی موسے
بوتیک۔ و اے موسم و تہا من ماہ اوں نزیک و دستک اے زمین و آسمان یک بوھک و دستک
انت و حرندارگ نزیک و ماراٹک و بوتیک۔ بے منا کدی اے گمان نہ بوتیک کہ ماہ و
ساہک و دست بچاں بچاراں کہ سردانت یا گرم۔ مرچی کہ من وتی نیستی و اے زندان و کیداں
منا باز اپوز بیت کہ من پرچی ماہ و ساہک دست نہ جنگ و نہ چارایک۔ منی مہرم! فوں من کدی
اوں اے ساہک و دست جت نہ کناں۔ بے گوں تو دسندی انت کہ اے تا کچھیاں بند کن اے
ندارگ منا چارگ و اوں تا حیر بگوشت۔"

کاشال

”من وتی واپاں نیسک لوٹاں“ آئی ء ہے رنگ ء منی نیمک ء چارات ء درائیت
گوشے اچ من سوچے گرگ لوہیت من گشت کہ ”جوان انت کا فکا ء اوں وتی واپاں نیمک انت ء
اسل ساساچھے واپ انت بلے نزانے کہ ہر کس واپ ویت نہ کت اپازینے ء نصیب ء
واپ ء چند نیست۔

”اگاں ہمیشانی تھا کیے تو بوتے گڑاچون کئے؟“

”تو گڈا منی چم نہ رتک انت“ آئی ء زہرکت ء اے سحت ء آچو پلے ء منی گمان ء کو حیراں رست۔
یک سالے سر ء دوہیں در آمدیں شہرے ء یکیں پاں ء تہا داں شش ماہ ء کچاہ یوٹگیں
، باز براں ہے خیال بوتک کہ مایکیں کس ایں ء ہمیشکا آئی ء منی چارگ ء لچ بوتک من ء آئی ء
بلے ہے کہ ہیرہ کنیں ء وتی شہر ء کانیں آئی ء گپ ء نہ شمشیکاں
”انسان وتی دیماکت نہ کت۔“

ہے سفر ء وحد ء من آئی ء چمانی موساں سیک جتاں ء آئی ء چمانی سیسی موسم کسانى ء ڈوڑگ
بوتک ء پست کپتگیں دوئیں موسانی تھا یک انسرنگیں دریا پات۔ یک شپ کپتگیں سجے۔
”تو کھاٹھے“ آئی ء منی کوپک ء سر ء دست ایرکت ء گوا جنیں دنیا ء آورت ء آئی ء دیم انچوچ ات
گوشے ہمیش انت نوکی جنگلے ء حور بوتک۔
”تو جی کٹے واپ.....“

من آئی ء گپ چاپت درائیت۔ ”بچار واپ یکتاہیں چیزے الٹی ء تہا دوئی کس ء بہر نیست
بکندے وانوک اشاں بے معنائیں چیزے سر پہ بہریت ء مردوانیت گڑا.....؟
”من پودت ء میساں من کس ء وتی واپانی شریدار نہ کناں۔ اگاں کسے ء منی واپ دوست بنت

کاگد ء چی نبشتگ

1۔ کاشال

2۔ نی پے اور وازگ ء کچ نہ کناں

3۔ پے اباریں پے بیت

4۔ بڑیں ساٹے ات

5۔ جھے موسم ء

6۔ بے موہیں دریا

7۔ دریا دیم ء پیداک انت

8۔ دریا دیم ء پیداک انت ۲

9۔ پٹکٹگیں ساٹک

10۔ گوں من آٹگیں بازار

11۔ ماچراتیں

12۔ انسرنگیں نروچ

13۔ اندہیں موسم ء آس

14۔ حمادست بدل ء

15۔ انکن

16۔ جنگل کچام نم ء کپ ایت

17۔ حسن سول

18۔ شپ منی قبر ء ساٹک ء

نی پدا دروازگ ء پچ نہ کناس

اے وحدی منی دروازگ بند بونگ آچہ منے میٹک غلڈنت ء ریک ء رومت آبادنت
منی دریک ء سر ء آئی ء نکشی نیں کاگد کے ایرات چہ صائی ء من زانت کہ منے شھر مزن
بونگ۔ آئی ء دل ء نہ بونگ کہ وئی کوئیں جاگہاں یلہ بہ کنت ء ریک ء بہ روت بیلے نوں آئی ء
مات اوں عیرات ء پدا آئی ء پت چہ ازل ء اے گاڑی ء من کن ء آئی ء بزر، اے ٹی وی ء بہا
کن ء نوکین یے بزر۔ پیشکا آئی ء پت چوئیں گواتے ء نہ مرزت کہ وئی پت ء پیر کی یا نگاراں
بہا کنگ ء انت پرچی۔ بیلے آئی ء ہر بیگہ من ء یات کنت گوں من اے گپ جگ کہ یک روچے
بورئیں ء وحدے دیست کہ شھر داری ء مردم شحد گے ء در پچکے ء کڈگ ء انت گڑا تنگ ء آمید
گس ء شت ء حے گشت نے کہ آدر چک ء ما چون بدن ء چنگل دین کہ ازل چو ماتے ء پما
سارتن ساٹھ بونگ۔ اگاں یک بیگہ آئی ء اے گپ جگ ات گڑا دوئی بیگہ ء الم آئی ء
انتظار حسین ء نام گیت ء تو زان نے آئی ء دل ء گوست ء مھر پرچی گورمان انت۔ من سر سر منت
اتاں۔ پیشکا کہ گوست ء آئی ء کوئیں دیار ء جاہاں آئی ء کنت بکشتک من اوں حما تک ء مردماں
من وئی کوئیں جاہ ء زمین ء چوں یلہ کناس۔ من حے لوگ ء دریک ء دپ ء بکشتک ء آئی ء پت ہر
روچ رگ ہڈا دریا ء روگ ء دیک منی کہہاں حے مردمانی درد ء غم رنک ء موت ء معتادار
کرتک۔

بیلے پرچی کہ من آئی ء کہتاں دل ء کاراں حے خیال کیت کہ وئی نوکیں لوگ ء باریں
اے وحدی منی پچی کنگ ء بیت۔ من بکھرے پدا وئی دروازگ ء بند کناس ء تہا رواں۔ اے
شھر چو پچکے ء ہر ماہ کیں سُران بوت ء من ہر ماہ حے حیران اتاں کہ چمی یے بیت۔ من ء آئی ء
کیں زما تک ء کہ ء وانگ ء نیٹک بنا کرتک ات بیلے آزر کسمائے ات پیشکا آئی ء کہہانی

کہناں۔ من پہ لٹشی ء نہ رنجاں۔ من الوک وئی واپاں نیٹک لوٹاں۔

آئی ء چرے پسو ء منے نیام ء نہروچ ء ندرگ سازاں کت، مادوئیں گونٹے دراج
پندیں سفرے ء چنگ ء ساٹھ ء سر بونگیں، کس گئی نہ ات، مایکے دوئی ء چارگ ء اوں نہ اتیں
بیلے من کہ چروکانی آئی ء چماناں پوہ بونگ ء جہد کت انچہ مدت گوزگ ء رنداں آچہ دوئیں
موسماں نہ چٹنگ ات۔ چرٹپ کچکیں سبب ء انسرنگیں دریا ء۔
”چرٹشی ء جواتر انت کہ چٹنگ اش کن“ اے انسرنگیں پاسانی پروچک ء پمن سگریٹے روک کت ء
آئی ء دگلوش وئی نیٹک ء کت، بڈیل ء قھم ء منت ء آئی ء صورت ہر گ ء کھٹک کیشک انت۔
”چو ہما وحدی بیت تو من ء زہر بدے۔“

”زاناں پرچی؟“ من آئی ء چمانی تہا چم بند دانت داں آئی ء دل ء جہلا تک ء سر بہاں۔
”اگاں من واپ بکشتک نہ کنت آروچ دیر نہ انت کہ من ء شفت، پچن زندگ بونگ ء الوک
ہے پشت کچک کہ وئی واپاں بکشتک بکناں۔“

”واب تنی وئی انت تنی گوچک ء پدا اشانی تہا کس ء بہر نیست گڈا پے سونج
لوٹے؟“ من پادا تک ء دروازگ ء نیٹک ء جنرگ لوفیت، منی تو ء آنوں گنوک بونگ، اگاں
بزائے نوں چہ آئی ء من دبیر تک اتاں۔

”اے راست انت کہ اے واپ منی چمانی سبب ء بیگہ ء رنکیں رنگ انت، اشانی تہا کہ کس ء
بہر نیست بیلے واپانی مسترین کارست تو نے من اے واپ تنی شھر اچی ء دیک انت، کہ ء
نیٹک ء سراگاں کارست ء جنت کنگ مد بیت کہ تو ام نہ بیت۔“

من گائے دیماشک اتاں کہ آئی ء پسو ء من ء محمود امجد کت من ء وتر اشک بوت
کھٹے من گنوکے آں، آئی ء کہانی چکی ء آئی ء جند ء اوں زاناں کہ کتے انت۔

☆☆☆

پدا باریں چے بیت

چشمک آئی ۽ چھاں انچہ درایچک ات گو شے شیشکے آئی ۽ دیم ۽ سراجیونک بونک۔ حرا
بیت میچک ۽ مردماں ہئے گوش ایت کہ مئے مرگ ۽ کریر گارڈ ۽ مرگ یکیں چیز انت۔ ترایات بیت
کہ گوتم ۽ چہ آئی ۽ پکشتو ۽ جست گپت و بوجہ حداحت کہ نیست۔ تو زان ۽ گوتم ۽ چے گشت۔
ہو مو من سر پداں ترا یوک تیر چہ پاد ۽ کشنگ لویت اے چارگی نہانت کہ چو نیں تیرے ۽
اشی ۽ زھر چو نیں انت۔

ہمے نیمروچ بیت آرس ایت آزانت اوں کہ من کے وپاں، بے بچار ہمیش انت
درک انت ۽ کثیت وتی جستانی چا بکاں گوں منی واپ ۽ ٹیچک کنت۔ اے بس باریں کدین ۽ سر
بیت۔ منی دیم ۽ پکشتیں جنک ۽ پڑ بند نہ جاہ ۽ چہ کے کنز اتک ۽ اے نیمک ۽ کچنگ۔ من پاد ۽
دراج بکناں؟ بے منی نریک ۽ پیر مرد دیکہ چھاں بند نہ کنت، کیوئی منی نیمک ۽ چارگ ۽ ات۔
اے کئی تو ارات۔

لہذا تک نہ آشوب کاریت نہراج ۽ بدل کنت۔

اے درچکاں بچار چوں گوزان انت۔ اے کہ لپی گوست منی پیرک گام الی ۽ چارگ ۽
جنت۔ آئی ۽ اوں انھیں جے بونک مدام پہلی میٹ وارنگ ۽ من کسان ۽ مدام آئی ۽ حمرائی ۽
گورانی دکان ۽ چیز ۽ کرگ ۽ قشکیں۔ منی اندر ۽ شک اولی سراجائی ۽ رودینک کہ مرچی آئی ۽ بار
ہمچہ گران انت کہ من اش زرت نہ کناں۔

تہا تا کے ۽ سترگ ۽ گواتے ۽ کشنگ اوں بے معنانات۔ اے وھدی کہ مئے شھر ۽ دیر وئی ۽
حال تاکان ات من ۽ آئیں بنگپ ۽ سر ۽ گدار ۽ نیسک ۽ اتیں، اے گدار ۽ بجاھی کارست
جینے ات کہ ماہر دوئیں شپ ۽ یازدہ ۽ دوازده ۽ نیام ۽ آئی ۽ گوراشنگ اتیں بے مادوئیں چہ یکے
دوی ۽ حیرا اتیں، یک بیکہ ۽ مے کہ ماہنگ ات ۽ شراب ورگ ۽ اتیں گڑا آگپ ۽ کپت کہ چتو چیری
چی۔ من مردچاں مریم تا مئیں جینے ۽ گورارو آنگ ۽ یاں آمن ۽ چوتی شھر ۽ رنگ ۽ گمان بیت
آئی ۽ گوراپچ من ۽ ابیدر آمد اوں روا کن انت۔ من اوں آئی ۽ گورارواں کایاں۔ بے آمن ۽
پر ششکیں لوچے ۽ پچیں درواز گے ۽ گمان بیت کے کچام اوں وھد ۽ بیت ٹنگ نہ لویت۔

فی زانہاں آکبار بونک بے من جمودا سر بونگاں کہ پچیں دروازگ ۽ دپ ۽ پیر مردے
۽ آئی ۽ ذیل ۽ وتی چم سک دانگ انت ۽ شنگ فی آئی ۽ چم اوں نزور بونک انت،
گوش اوں کر بونک انت، سلا متیں مگردے انچہ چو نوگ ۽ آئی ۽ پکے ۽ آورنگ ۽ سر بنگ، بے
باریک ۽ نہاتنگ بلکیں منی حیاں ہمیش انت آئی ۽ مے رنگ ۽ مگردے ۽ چو نوگ ۽ بے پر مایاں
آئی ۽ باریک ۽ میاراں، مے پیر مرد ۽ باوست آئی ۽ گدار ۽ تہا اوں حس، بے آئی ۽ مے گوشنگ
کہ منی گدار ۽ ہا اے ایوک مریم ۽ چانشوگ۔ آپانی ایر کوک بیت۔ مے گپ ۽ آئی ۽ تاہر ریت
کہ مریم آئی ۽ آپانی ایر کنگ ۽ گوشت۔ بے گدار ۽ آھر ۽ آہیران بیت مے روج ۽ مریم ۽ لوگ ۽
بازار انسریت۔ اے روج ۽ آکس ۽ گوں وپت ۽ واپ نہ کنت درامیں شپ ۽ شن ۽ مساپر آئی ۽
دروازگ ۽ جی انت، بے آپ کس ۽ دیک نہ بیت۔ من یکمرے پدا تہاروان ۽ دروازگ ۽
بنداش ششکیں تا کانی تہا نوں منی چھاں مریم پیر درایت نوں آئی ۽ سرچٹ ۽ اسپیت بونک، نوں
دل نہ گوشت پادروازگ ۽ چہ بکناں من اوں مریم ۽ چچی ۽ پیر بونک لوہاں۔
ناول ۽ آھری ۽ اوں صل انت۔

بنت۔ تو سیکس ہرام زاد گئے تے تراچہ من چے امیت بہ کٹھاں تو سیکس بے گیرتے، بے لہجیں
مردمے توجھ چیز پہوت ندرے۔

چن جلیں دیوال بوع من شیدا کنگ دل عکیت بہ چٹانے، چونیں لڑتے۔ من عکسانی
یات کیت۔

ششی بیاتوئی نچ بچار ریک عچنگ کنت وارت۔

فلا بیر "ایما" عہمے ندرگ من دوست بیت کہ پادری عگوش ایت من وش نیاں آگوش ایت تو
نرورے برو چاہے بور۔

ہما چشکی پدا پیداک انت دور چہ آئی عہم عیشک چارگ نہ بیت۔ بس کدی سر بیت۔ ہیر مرد
واب کچنگ جبک عمن عہم لمانگی کنگ۔ پاداوں دہرنگ بیا دراج کنانے، شپ انت کے
زانت۔ اگاں کچے بکنت چماں بند کناں داں بزانت من ولایاں۔

☆☆☆

آروچی من کسان اتاں آئی عمن عہمے دست داشت وئی جیک عہمے ایرکت ادعہ بچار
چوشیں دوچ تو کدی دیتگ ادعہ بچار۔ کے دست غزور دے۔ بچار چ دراندہ بیت گواتے بیت
کہ شالے توجھ دیت نہ کنے ادعہ چٹان عہم بچار چو دراج انت منی دست آئی عہم بچک عہمے
تریں کا گدے بونگ ات۔

نچا تو دنیا گامد اوشتا کنگ۔ انچک عہم نماز اوشتا کنگ۔ من عہم پوزاے گپ عہم
نانت کہ تو من عہم زانے۔ من کسانی عہم چایو کاں من عہم پوزاے گپ بیک انت کہ مردم من عہم
چی عہم کانت۔ باید انت من عہم کس عہم زانتیں داں من اثنائی گپ

اش بہ کتین انت۔ انی من عہم گند انت چپ بنت وئی اصل گپ عہم گوش انت۔

سارہ اتومنی ہنگ عہم یادے تنی ملنگ بہا بونگ انت اگاں تو شھرے عہم بہ بوتینے تو
ہمے کہ مے لوگ عہم کائے آروچی نہ منی ہم جاہے اوشت انت نہ دل جاہے اوشت ایت من وئی
کتباں کیر کنان عہم ایوک تراچاراں۔ من انترا عہم باں کد تو منی جوڑی کنگ عہم منی بان عہم وئی
زردیں پاواں ایرکنے۔ تو پرچی وت عہم کترے عہم پیش ندرے۔ تنی دیم اول روچ پو روچ زرد
حراں انت بلے ہمے کہ تو وئی سائیں گداں گوں منی کش عہم گوزے منی ارواہ عہم درائیں دروازگ
حراک حراک کن انت تو سمیک نہ عہم کہ منی کدیگ عہم چارمان انت کہ تنی استری داتیں شلواری
سرادست عہم ایر بکناں۔ سارہ نوں تو مرنگ عہم قبر عہم حاک تنی ملگاں چچو شیدا بیت۔

تو زانگ نہ بے برے رنگے عہم۔ نی تو اوں چشکے چماں سنگ سگریٹ عہم بدل عہم بیدی کش عہم
کے عہم سان زرننگ۔ من دہراں حرورق یک وڑ عہم بیت نہ کناں۔ اے بان عہم کہ من واشنگ ادعہ
ہیر عہم ونگ عہم ننگ من عہم وش بونگ ات۔ نوں حرورق بشہ دانے، چادر عہم اسیر عہم مق بکناں
اون ننگ وش بیت نہ ونگ۔ منی سگے حسرت من آئی عہم گوشک کہ باید انت ماہ پہ ماہ مے بان
بدل کنگ بہ بنت۔

اے بچک کہ انی سچے سرتی کش عہم بنگ ات کچی چک انت۔ اشی عہم من دوست

بزیں ساھکے ات

گوشت کہ آپدا اگو نہ اتک۔ اے شھر بازار آئی پمدائی یلہ کرت غوکوہ اگا راں سر
کشت کے یا بوجیکے عسوار بوت لود کہ ٹلکے عشت اللہ بزانت۔ صبا حال محلہ پاد آھک۔ پادشپاد
تیاب عسکس ریک عسرا ترگ آئی عسجل کر تک ات، پادانی شودگ عہدا لوگ عاتلک ات
کرھے آپ زرتک عتیاب عنمکیں ریک اش و ش و شکت ویر کر تک اتنت گوشے ہے ریکانی
باس علوگ ویدیا شکس ریک عتھا کٹک لوفیت۔ اگاں چلے عیا کسے عست بہ کرتیں تو تیاب ع
ریکاں ادع جی عکارے عشودے کڑا ہے گوشتک ات کے "داں شمنے دل عدریا عھر عبو بہ
مانیت۔" پدا آئی عکار ہمیش ات کہ لکام عہوئل عبروت وتی کسانئی عسگت مصطفے عگوں بہ
مندیت وتی ریکس روچاں کیر بیاریت عمروج عنان درگ عپد آہے شریش عساھک ع
وہت، بیگا ہاں آدمیم پے قبرستان عشت۔ آئی عوتی مسزیں چک عکسان امری عمرگ سک
تور تک ات چوشیں شے نہ بوت کہ لوگ عمر دماں آئی عگپ نہ اھلت انت چوشیں وھد عآئی ع
ارساں نہ ات۔ صبا عپدا عتیاب عہوئل، بیگاہ عقبرستان، شام عپد سر عپردیگ عوپدگ، گوں
آئی عاے روج کدی اول سر غرند نہ بوت انت۔

کسانئی عو آواں جنگ ات کے، شراب اوں وار تک ات کے، ہاز عگوں جنگ

عواواں کر تک ات کے نماز نہ مزراں عکرت کے نہ اید کہ روچاں، شپاں کجام اوں سھت عچم
نے چچ بوتنت۔ "اللہ تئی شکر انت۔" "اللہ تو بادشاہ کے" "الم چہ آئی عپد عورا تک، ایوک اید ع
نماز اش کرت بس۔" سر عپد آئی عجوآ عشراب اوں یلہ کرت انت۔ یک پتے مدام کر تک کے کہ
سکناں لوگاں میارات عشپاں لے وھد عمدت ات کہ زما تک شر نہ انت، بہہ مزیں دروازگ ع

گرگ عہے ہیال نہ بوت۔ چواں گوشتک ات کے اگاں شپ عکسے اوں در عہد جنت داں وتی
نام عہد گپت چچ کے کن ات۔ آئی عگپ کس عہد پروشت انت یک روپے باریں جی بوت کے
۔ تیاب عسیل عہیرہ کٹک عپد کیت عآئی عگوہری تپے سر کت پنکاں گوشتک عچچ کبل لوگ ع
ھست بیارت عمن عہد بڈب ات عایوک عیلہ کن ات۔

تسی روج عچہ نپاواں سرا چست کت درھیناں یک یک عجوڑی کت عروت
مزیں دروازگ عپد عواں مگر بہار عاوشیت، نہ پنکاں گوں لیب کت نہ کسے عگوں گپ
جنت۔ اید کہ صبا عہد تیاب گردی عروت نہ ہوئل عمصطفے عگندگ عقبرستان ع..... چھتے انچو
بے توار بیت کٹے چیزے ویدیا کچک کے، چہ ترس عکسے عآست اوں نہ تک ات کہ بابا جی
بوتک۔

یک روپے مصطفے وت عہدا کیت آئی عچارگ عآہے سر پد بیت کہ بابا نادرہ انت
زاناں۔ مصطفے پاد کیت عدر عپد عمنی پت عگوں ڈیک وارت پت ھست کت کے کہ بابا
گوں ماچ نہ گوشتک مادراہ پریشانیں نہ زانیں جی بوتک کے، ماہست کے اوں کت نہ کیں گوں
تو کپے چیزے گوشتک کے۔ اناں گوں من چچ نہ گوشتک کے، من عگوشتے نہ زانت۔

ھمچو روج گوزاں بوتنت آئی عگتلی عاچکی کیش بوھان بوت، لوگ عو دل عترات ع
یک یک عچیز اناں چارت کے، برے برے شریش عچیر عاتک عتھت عسراشت برے
دروازگ عپد عشت عاوشات۔ یک شپے پت گوشتک کہ من عچہ وچکیں واپ عنوھیت ع
پادکنت، ہے گپ عگوشت عوتی بان عروت "من زر عوئل ویتک کہ آلم دیگ عانت ما
وتی زند عچوشیں گراب عسئل نہ ویتک باریں چہ کجا اتلک انت۔" پت گوشتک صبا عہد ماچماں چچ
کنیں کڑا بابا وتی بان عہد انت کس نہ زانت آکاشت۔ کس عچوشیں گپ نہ جت کہ من پلاں
ملک عو ویتک یا پلاں گاڑی عسر کچک عرحادگ بوتک۔ عتجار عوتی پت عالم عآھری تاک

ہمے موسم

آدھک ہوتا پس انت
ایساں پیر مردوار انت
ناری و وحدہ منی وں ایک دریا پادانی سرء انت
جمہر، ماہیگ اشتاپ انت.....
منی پت و مرگ و چٹکے نہ گوسک ات کہ مردے و مئے دروازگ جت، منی حیاں و روج و دھو
نیم بوتگ ات۔
”من اٹلگ کہ تہی پت پیران بوتگ“
”هو“ من چہ آئی و امرء ہے سر پد بیتاں کہ پت و گونیں سکتے نوکی آئی و حال و کچک۔
”من سوداگرے یاں منی کار ہمیش انت کہ مردگان پت کچکیں ساز و ساماناں بہا زریاں“
”بلے“ ہے ”بلے“ و گوہک و گوں منی چمانی دیا پے پاچنی راحاں شدان و روان ات
”منی پت و گورا چوئیں چیزے نہ بوتگ کہ تہی درء بوارت و تو آئی و پے بہا بزورے۔
”کلاھے و شیکے لٹ یے و کہ انجیں چیزے و بیت کت“
”آئی و داں ہشتاد سال و امرء سر بوہک و پداوں چشمک چماں نہ کرتگ۔
”لئے، کلاھے؟“
”اشاں ما بہا کرت نہ کنیں، اے آئی و یا تگار انت۔
”شما یا تکاراں چون کن ات؟“
”ن درائنت“ بہا اش نہ کنیں

لینیت و بابا و آہری نکس منی دیا ایر کربت۔ اے نکس و تھا آئی و چادرے بڈ و ات و لٹ و
دست، دور زور و چہ سنگار و، کسر بوتگیں یارے و چارگ و ات۔

☆☆☆

بے موجیں دریا

من دینکا ہمارا چک و داب ویاں۔ زیک و کہ من گمانی اولاک نہ اتان من نزانت کہ دنیا نامی چیزے ہست کہ ہزار رنگانی واحدانت۔ ہمو ہمار چک کہ دینکا اول و تی سر و چست نہ کت۔ اشی و کہ گنداں انچو گمان بیت کہ اشی و رنگ زمین و سر نہ انت، گوشے اے ہے بالاد و د کہ ہندے و آباد بوتک کسی و زور گوئیگ و اورنگ اے سورگیں زمین و دلہند و سر و ہک کنگ۔ گوں من و بیت نہ کت کہ ہر روج ہے یکیں پوگا و رو آ بکناں۔ دل چاے داب جا و اے نپاداں چہ پریگ انت، ہما صورت انت، ہمارنگ انت اد و چہ بھگیناں چون ات؟۔ چتور وں انت اے زید من و شیکیناں چہ داب و سیر نہ کنگ، چم دینکا بندانت، اے اولی شپ و قصہ انت، ہر چیز بچ و چچو و ولداریت۔ اے گیابان من و سک دوست بیت۔

دومی شپ و قصہ بخش انت کہ من و سک ترنگ و انت، اے کوہاں کہ گنداں انچو گمان بیت کہ لشکرے اوشتا تک منی ویم و من چہ ترس و چماں بند نہ کناں کہ چومہ بیت کے من و انکار کنت۔ بے بیا کہ نوں روج در کپنگ، ہما لشکر و کہ من کپ جنگ ات، آ سیاہ و ہشکلیں کوہ انت منی ویم و چو تر شکیں بٹاں اوشتا تک انت۔ آھر چو زیت من پرچی دمبراں۔ یا اے دنیا و زید و ندر گانی وشی و دکشی پشت نہ کپنگ۔ یا منی مارگ و مارستانی مژہ ہشک انت۔

اے یک زبیاں بٹاں بید و من و کہ کس نیست، من و ہما سہک اول کس نیست منی چاریں ہیک و ہما موٹی انت، مرچی شپ ماہ و چار دہ انت۔ من شچی اے پوگا و وپاں، داں صبا و ماہ و چاراں۔ اے جی بوت؟ ہے کہ من چیز ہے و ہرمان کناں.....

چچو تہاری انت، جہرانی نیست و سید مارے وارت، اد و اول من و تاہیر نصیب نہ انت۔ ایوک ہے پشت کپنگ کہ اد و ہر اوشتاں و دور بکناں۔ اے سیاہیں کوہ و سر و چہ کہ سک باز نہ زانت۔ منی دیا

”پچار پشومان بدے“

”پشومان ناں“

آئی و پشت کنگ و گوں من و سا کپت کہ اے منی پت انت۔ آھنگے بیت سد من حاکانی تہا یلہ کرنگ و پیدا کیں۔ اے اد و چون؟ من تو ارکت ”تاپا، منی پت“ بے انچک و آ باز دور پنگ ات۔ من لوٹت پری گس و بروان و مات و حال بدیاں کہ پت زندگ انت کہ ہما اپس من و گیراتک کہ سودا گر و گوں کپ جنگ و صحت و دیم و اتنگ ات۔

منی مات چہ پرس و پتر و پاد اتنگ ات و چاٹ و دپ و اوشتا تک ات۔

”من تنی گوہک و بے ترا نک پوگاں تنی پت و سیر و اولی شپ و من و ہے گوہک انت کہ منی مرگ و چھنگے پد مردے شے در و دپ و کیت و منی کلاہ، لٹ و اے د کہ چیزاں لوٹت ایشانی تہا ایوک آئی و منی لٹ و بدت بس“

منی زبان منی دپ و نرات و رنگ داں انچک و منی مات چہ تہا پد ترنگ ات و پد منی دیا اوشتا تک ات۔

”تاپا پت و اپس و سنج و زین کن برو چھنگے و یلہ بدے“

من لوٹت ایس و جنگ و بہ رواں و آئی و گیابانے و بہ بران و یلہ بدیاں کہ چاراں منی و رتا حیں سنج و چہ من جیسر ایس سنج و زین کرنگ و سوار انت۔

”تاپا من و موکل بدے من اے اپس و چو تی جیرک و بے تاپاں“۔ من لوٹت آئی و نا بکناں بے منی زبان ساری و دپ و نرات و رنگ ات، من دست و اشارگ آئی و آ باز دارگ لوٹت بے انچک و آ دور گت و گرانی، شپ تہارانی پر و رھا دگ بوتک ات۔

☆☆☆

دریادیم و پیداک انت

مرچی اودے جی نیست ات نہ آگور نہ آئی و دیہ اوشتا تھیں در چک کہ آئی و نام و روج و
مرچی اول و زانان، و نہ آجک کہ هر روج در ستاں پیسر منی کھیک و آپ کنت ہزار اتوں، چار اتوں
گوشے سرد کہ جاھے و کچک، جیہ اتوں، اے و کھٹکس ڈاکے ہر دست و الی کی انت نوں من و
نئے کشیت، آگور کجا بوت، آجک و در چک گج انت، پر تر اتوں کہ بروں، پچاران اش کہ ولجہ درا
بوت۔

”ہاں حال کن سر کچک ناں گیا بانے“

”من زانان در انت اودے ناں گلاں یا ہمیش انت مرچی سر کچک“

”تو زی ہمدان اوشتا تھیں ات نے آجک و کش و، تو لوٹ ات کہ در چک و نام و جست بکن نے
کہ من در ابوتاں آخت، آ مرچی اول پہ ترا تھک داں تنی کھیک و آپ نہ کنت لوگ و نہ
رکت.....“

کج انت اودے جی درانہ بیت، من جی گندگ و نیاں۔ آروچی کہ من اودے اتلگ اتاں
کوھے ات، کوہ و دامن و میٹکے ات، چک لب و انت۔ آ شیر کنیں کور کج انت، اے و سید ڈٹے
اودے گوشے نہ کسے اتلگ نہ کسے کفیت۔ ولجہ و دست زربار و نیمگ و دراج کت و
گشت ”پچار آ انت گور، آجک انت اوشتا تھیں و تنی راہ و چارگ و انت آ انت کوہ، آمیک انت آ
انت چک لب و انت۔“

”تراہ اور کنت من جی گندگ و نیاں بید و سیا حسین لوڑے و کہ دیم پہ آ زمان و جنزگ و

انت“

نیلکس زرے تالان انت، آ بوچیک انت سنگار انت، آ چول انت چست بوھک و انت۔ نہ لقاں
مرگ و پداے زید و غدارگ، اے رنگ و صورت و تنی صمداب و سر بنت کہ چرشی و چہ اے دگہ
و تنی و کنت یا منی ہیک و غیر ان بنت؟

من و مرگ و گور و نہ تریت زند و چہ تریت۔ اے دراہ تھک انت ہے امیت و کہ کدی منے
مرگ و باریک کت۔ اے یک حمداری ہے، من بے بخش نہ کناں۔ من و تنی باریک و چہ ساری
وت و بے بہر کناں۔

فوں در کپاں اودے چہ، یک دگہ انجیں کھکے هست کہ کشت اودے تاہیر امبازاں گپت، تما میں رنگانی
تہ و دلکشی هست۔

حویار پچار اے کوہ و کھے ترا تھیں ہے۔ ماتے و تنی چک امبازاں زرنگ، پکے ایش انت۔
اے کوہ و کہ من چارگ و یاں انچو گمان بیت کہ جیادے برھنگ انت اوشتا تھیں، و اشی و
پشت و یک ساھکے، ساھک و تہ و یک مردین آدے اوشتا تھیں، آ اوں برھنگ انت۔ اے
گوشے یک ماڑی ہے، آ حاکم انت تھک و تنی تحت و سر و، آھی و چپ و چاگرد و آھی و کلام
انت اوشتا تھیں انت و یک بزگرے و تنی دست بستگ و اوشتا تھیں پریات کنگ و انت۔ آھی و
دروگ بستگ، اودے اوں من نیمستی و گور گندانی دیہ پاناں، اودے اوں من جٹگاں..... دگہ پوشیں
درے هست کہ من ندرستگ، یا انجیں ہندے کہ اودے من و تاہیر بہر ریت، الوک یکیں ہے
برزیں کوہ پشت کچک کہ من اودے بہر اوشتاں دور بکناں۔
بلے منی مرگ و پداے زید و غدارگانی تہ و دلکشی کت۔
اے صورتاں کہ من گندگ و یاں اے دگہ دابے چھت۔

☆☆☆

در یادیم و پیداک انت (2)

آوحدی منی بروت نوک سبز انگ انتنت، من ء ولجہ ء چہ صحر ء زرت ء کو چکے ء
آورت۔ شمعے دل ء بلیکس بیت کہ ولجہ منی چے انت، اشی ء پتر ء بکندے من بہدات مد کنال
من داں سر ہوش کنگ ہمیشی ء صحر احمال، من دت اول ولجہ ء بابت ء انچوز اناں۔
آھر کجا کہ شت من ء برت اش گوا۔ آروچی، باگاڑی ء پخت ء نش ء ادء انکمن۔ اے کسانیں
بازارے ات چندیں لوگ انتنت کہ وت ماوت ء سیاد انتنت، بے هر روج وت ماوت جنگ
انتنت، هر شپ ایشاں یک ء دو میگ ء آپ ء زرات ء وتی لوگ ء نیمک ء راہدات، ایوک آحانی
چک وت ماوت ء نش ء پادانک انت بس۔ آوتی پتانی یک ء دو میگ ء آپ ء ڈرگ ء صھیک
نت انتنت۔ من بیگاہ ء آکوہ ء دیمآ آحانی لب جاہ ء چارگ ء شتاں آحاں من ء دیت گوں جہرگ
بول ء پخت ء شکنت ہے کہ تہاری ء ناشانت آوتی لوگاں
رہادگ بوتنت۔

منی شپ واپر ء گدانا ء گوشتت ، حب ء من اے کپ ء آکپ حرات غا زمان
چارت۔ واپر چہ نرد اذیم دیگ یوگ کہ بروایشانی ہے آپ دُڑی ء صیل ء حلاص یکن۔ اے کپ
من ہماروچی زانت وحدے آڈی ء واب ء تہانرغٹ ء اے کپ گرنت۔ ”من ایسانی آپ
دُڑی ء صیل ء ہلاس کت نہ کنناں، ایسانی گورا زند گوازیگ ء الوک ہے شوق پشت کپک، اگاں
من ایسانی اے صیل ء ہلاس بکناں گڈا اے مرنت۔ اے سیاحیں کوہ ء چارگ ء کے ادع بہ
نندیت، من باندا شھر ء روان غا احال گوشاں کہ ایسانی آپ دُڑی ایسانی زندا نت من ایسانی
زند ء بیچ گپ نہ کنناں“۔ صحب ء کز جم اش بیچ بوست من لوئت بہ پولان نے کہ پسر ء من ء

”گذا تو مرگے“

”ماں ولبہ من زندگاں من انچہ پندہ اسک عارۃ اسکاں چے؟ ہمیشکا کہ من زندگاں۔“

”بلے تو نہ گندے بیدہوتی جندہ ہمایا حسین لوڑا کہ تو گوشے دیم پیا زمانہ.....“

”ناں ولجہ من باریں ترا گنداں اوء چیزے بوتیں من چوں نہ دیست۔“

”تو ادعہ مغانی آپ وارنگ انت؟“

”ھو باز برغ“ من پستہ دات۔

”پیشکاتو نہ گندے آنت جنگ بازیں ودار و دہرت و میٹک و نیمگ و راہ گیت و آنت پڈچاں
لیب بس کت و یک و یک و لوگاں روان انت و آنت گور و سہرا تھاری یے مانٹا ٹگ و انت، بلے تو
اش نہ گندے“

”میرا مٹی کا ٹیگ آگے آپ کہتے ہیں، میں آؤں تو شہیت من و ماوریں منزلے سرعانت۔“

وہجہ عذوقی دیم آنیگ ء کرت ء درآینت ”منی تئی کلنگ ء ایوک شتن ء شیزک زودیت
بس! ترا آپ نسیب نہ بیت ، نوں تو دور ء دران شست اول نہ کن گئے ، تو کہ نہ گندے ، تو آگہانی
مفت ء سار تھیں آپ ء ورگ ء پیش من ء جست کہیں۔“

”تو منہی ہمراہ بولنگے مناء ”مکن“ تمہیں۔“

”تو زاناں وت نزانے؟“ — ولجہ عمن غیلہ کہتے ہو دم رو در ایک عودات من حج گندگ عہ
اتاں بید و سیاہیں لوڑے غاکہ استاراں پتا یک غات۔ نہ کوہ درات نہ آمیتک نہ جنک نہ آ
کورہوں منی کھیک غاکے آپ کہت۔

☆☆☆

ہیلد اربوٹاں گوشے منی شین پر شک نہ زانت، بے گاہاں من سر تر گئے گیت۔ نوں من حر
صحب پھانی چنگ گئے گوں صمو دارواں ہاں آئی بچو پیرنگیں جیم وودے دست و انت و منی
ودار و اوشتاں گ۔ ہے یک بے دوئیں روچانی توک و من اود و در چکے اوں دیست کہ پیش و نہ
دیت گ ات۔ من لوٹ کہ جست بکناں اشی و جی گوشت کہ آئی و اوکین و اوشتاں گیں و کہ
یکے و درپ زرت و آپ کنگ و لگ ات، نوں سمے اوں آئی و منی ہنگ و نہ چارات یک یک و
آہی و در اھینانی درپ آپ کت و آوتی لوگاں رھاوگ بیت انت۔ فی کس نیست ات ایوک ہما
ات کہ وتی وود و چیر جگ و ات، من جست کت "اے در چک و شاپے گوش ات"۔ آئی و بے
کماری منی ہنگ و چارت و پتہ دیان و راہ گیت "نوں وحد حلق باند ایبا"۔ آدم پے مینگ و
روان ات۔

من گدان و رستاں گنداں ولجہ چہ من و پیر ہنگ و وتی مھر صیں جیتی و پنگ و انت۔
"شرانت تو اتلگ و" گوں منی پاد بر مش و آئی و وتی دیم منی ہنگ و کرت و در انیت۔
"ہیر انت ولجہ؟"

"ھو چہ برزا حال اتلگ کہ بیات، شاکہ آھانی آپ وژی و حیل و برت نہ کن ات گدا پر جی
تھنگ ات۔"
من وتی کلنگ و ہنگ و چارت گوشے جم وے پر یوگ و در چارگ و انت۔

دور وچ و رند منی شین و سر کش ات و مھر و دمکاں در پے در بوت۔ بے ہر کجا کہ من آپ
دارت منی دل بد بوت۔ ولجہ چہ گے گپ و پریشان ات کہ چو مہ بیت بے آپی من و بے کشیت
، آئی و بکن و داں دور دور و شت و آپ شوہازت، بے آئی و آؤ رنگیں آپ اوں چہ منی بکت و جمل
نہشت انت، انچہ دپ و کت و انچہ کشت انت، چہ بے آپی و روج پے روج من بے زند بوھان

گشت و "تو پر جی گوں ایشانی آپ وژی و گوں نہ بے۔"

"ولجہ زاناں کئے آپ وژی و ت، آپ کجانت من ہمانت اود و اتلگوں من اود و آپ نہ
دیت گ بید مے سیاحیں کوہ و کد انچہ چارگ و گوشے منی پھانی روک تھنگ۔"
"تو زاناں زربار و دست و نہ تھنگ و؟ آپ ہما دست و انت، چوئیں شیر کنیں کورے تجیت، و
چوئیں شرنگیں جگے اود و تھنگ و مردمانی در پاں آپ کت۔" آپ و لہو و گوں گوشے من و منے و
گپت، شین گوشے گیش بوھان ات۔

من حیل کت حمون آدست و نہ شنگاں، مھر جی من وتی کلنگ و زیران و صمو دارواں
آجک و اوں چاراں۔

سکین در اھیں راھے ات گوشے من نوں و مھر گ اتاں بے وتی سلاھ دور نہ دات و ہما جگ و
ہنگ و شتاں اود و بازیں کئے آپ و ودار و اوشتاں گ ات بے جگ و چم من و
سک انت، منی رسک و گوں آئی و وژ انیت "تو حمانت اود و اتلگ و من تہی راہ و چاریگ
چنگاں کہانی نانی تو کائے و من تہی کلنگ و آپ کناں۔"

اود و اوشتاں گیں درائیں مردم من و گوں اھکی چارگ و انت گوشے اوں منی ودار یگ چنگ
انت۔ یکے و جیھاں در انیت "تو مارا چنگے بیت چہ شین و لھنگ اے گوشت داں آہیت من
کس و آپ نہ دیاں۔"

"من بلیکس باند اھیاں گدا اے شمارا آپ نہنت؟" من ہمانی و ہنگ و چارات و
گشت آدرہ و ننگ بوتنت۔ جگ کزنت و منی کلنگ وے چنگ گیت و در انیت وے "بکند وے تہی
روگ و پد اے کور و شک بہ بیت۔" جگ و ہے دانک و آھانی دست و دیم چل ترینت انت
آھاں چم جست کت و آزمان و ہنگ و چارت انچک و داں جگ و منی کلنگ آپ کر تگ
ات۔ من پدا گدان و ہنگ و روان اتاں۔ اول سرا من و آپاں گیت، بے ہے کہ

ہشتر کنگ وارت

روح در چکانی شمع راہ کنان ات باریں کجام بان ہرے کنگی ات۔
 دکت آزاد وتی پیشی این رنگ و اوشا تک ات و پاواں چارگ و ات۔ دور و چنگانی دوار گس و
 نزیک و دوسپاہیک مدانی این رنگ و خشک ات و روتا کے وانگ و اتنت۔ من اول ہر سہب
 ہے کنگ و چو گوزان و دیم و دکان و پوتی ہنگ و زہر و گرگ و رواں۔ من کدی اسے چرت و نہ
 کہتگاں کہ ہنگ زہراں ہے کنت، و نہ کدی آئی و من ہے رنگ و چار انگ کہ من بزاناں آچیز
 سے گوہک لوٹ ایت۔ بلکیں اول چار انگ سے من خیال نہ کنگ۔ اسے شہر و زہر بہا کنوک ہما
 یکیں ہر مرد انت کہ منی رنگ و گوں دست و دراج کنت و ہنگیں کا گد و منی ہنگ
 شہاریت۔ یک روپے دل و اتک سپاہیکانی کش و بوشتاں و ہے کا گد و چنگ بکناں کہ چونیں زہر
 انت بے نو چکار و و ہنگیں درائیں گپ یک یک و منی اندر و چنگ و اتنت کہ "ناکن سے
 کسے و کا گد و بان سے یا کسے و گپاں بہ پت سے و گوہدار سے، نہ کسے و گر گپاں بہ پت سے اللہ
 نازا بیت" من ہنگ و باز دوست اتاں و ہدے چو وانگ جاو و رکست بوت و اتکاں آئی و بہن
 و متک و کلونٹ مدام کچنگ ات و ایر کنگ ات۔ یکروپے چم آئی و لنگانی سرا کیت انت کہ زرد
 زرد انت و چلاں ناکن انچوسکت کنگ اتنت کہ چنگ و آئی و تورات۔ من پدا آئی و کچنگیں
 متک و کلونٹ نہ وارت انت آئی و اول زور نہ کت یکروپے من چم چنگ کت انت آمنی سزین و
 اوشا تک ات و منی سر و مرگ و انت انچو من و چارگ و ات گوشتے اولی برانت وتی نما رنگ و
 چارگ و انت، نی آئی و دیم سرجم و رنگ ات آئی و لٹ گوں خشک و سرت انت "باہر چچی بہن
 و شکر بگر و بیار" شکر من و اول دوست ات من و غیات انک کہ و ہدے منی مات زندگ ات آئی و
 من و چیر و کانی شکر و ارنت۔ من و ت ہم چیر و کانی چلان و چتر تان و ڈبی بوتک و لک ہے اتنتیں

اتاں۔ منی بدن تو اتنگ ات و خشک بوہان ات نوں من سر تا پاواں زرد و اتوں۔ بے و لہر منی
 برگ و سا جونات من حرشپ و اب و آکور، آجنگ، آدر چک ویت انت..... گد سر و یک
 شپے من و لہر یلہ کرت و روان بیتاں۔ من روگ و یاں، رواناں، بے من و خشک انت و لہر انچک و
 پاواں تک و منی پشت و پیداک بیت، آئی و سر بوہک و پیش من باید انت وتی کلک و آپ
 بکناں.....

☆☆☆

مرچی اول ہا پیشی ایں داب و روح وتی کار و کنگ و ات سپاہیک ٹھک ات و
روتا کے وانگ و اتنت دگ تیرگا ہا تیرک و چارگ و ات پاداں حساب کنگ و ات۔ بس ہے
یونگ ات کہ پیر مردگوں وتی زہراں دراندہ بوت گوئلے آئی و جاہ و ٹھک ات بلے آئی و دست و
چق کا گد نیست ات من زانت کہ اش و گورا شکر نیست من دیمادر کہتوں، سہتے و روگ و پد من
کوشے دیم پہ گیا بانے و روگ و اتان ہر نمدگا کوہ اتنت سیاہ و نمڈزیں کوہ منی نمدگا چارگ و اتنت
من شکر و شوہاز و انگو پرجی سرکش اتک ادو و انسانے دراندہ بیت۔ من ہے جیروگ و اتان کہ پیر
مردے منی دیم و چہ گوشت، منی خیال و کوشے ہاؤ کا ندرانت کہ ہر سباہ من و زہرے داتنگ
ات۔ کوہاں گوزان بوت و دیم و شتاں دکانے سہرا بوت چہ آئی و شکر زرت و حراتان کہ اسپاں
سوار لشکرے منی دیم و اوشتا تگ ات درانیان و بکے جنگ ات ہا کہ درستاں چہ سرات من و انجو
چارگ و ات کوشے چیزے و شوہاز و اتنت۔“

من اے وہابی دست پشت غارتگ انتنت، چریشال کہ لاگرس مردے گونات
 درانیت نے ”ولجہ داستان کے پھار بکندے پشت عاجرے دانگ انت نے۔“

”شکر تراگون انت“ آئی و دیم و کنزات و حرات کت یکمرے گشت کہ بگوشتاں ”ناں“ کہ سو جکار و درمیں گپ یک یک و من و غایات انکشت کہ ”بیدے حداد چہ کس و مد ترس و شیر و دپ و اول بہ بے در و گ مد بند“ من شکر و پیلگ آئی و خمد گادراج کت۔ من چست بو گلیم و ذانی نہ و شکم دست روان اتاں پلگ و دار و بیت کہ من شکر کاراں بلے کہ نہ و سہیگ نہ انت۔ پدا کوہ انت کہ من و چارگ و انتنت ہما پیر مرد پدا منی دیم و چہ گوست اے بری من و ساہوت کہ ہک و دلی

☆ ☆ ☆
- ت ا ا ا -

[illegible]

پشپتگیں ساہگ

چچہ روج غید چچہ سال غرند، چچہ کرن غید آئی دول غاتک کہ دروازگ غید بوجیت غ
در غمٹھا کئے بدنت بلے تہ موسم غ آنچوتی کرنگ ات کہ در غ بوجک پائی غ آس غ گوں جان
شوگ ات۔

اسے وحدی آ دروازگ غ نر یک غ اوشتاگ ات غ حیا لنگ غ ات۔ جی بیت اگاں
من در غ بوجاں۔ داں کدیگ غ سیر مارانی خرس غوتی زبائیں چماں چیر بدیاں یک رو چہ و
آحاں وتی زہراے کدھانی تہارنگی انت۔ چونہ انت من کہ در غ مد بوجاں کسی دست غ نہ بیت
منی چماں بچہ گیت۔ بلے اد غ من در اھیں امر غ زندگ بیت نہ کناں آھر منا در چ کنگ
کیت۔ آکے دیمتر غ کنزات غ دست غ نہ ت پہ کزی غ نینگ غ کہ یکے اھکل کت ”نہ کن
غے“۔ آھود غ سنگ غ سیاہ بوت گوشے سنگ تراشے غ یا تگارے اشک غ رچک۔ ”چی بوت“؟

آکھے دھنگیں داب غ چہ گڈات چک غے جت غ پشپتی نینگ غ چارات غے۔ کس کہ نہ بیت غے
دست غے پد غ نہ ت پہ دروازگ غ کہ جم غے آدیک غ نگرے غ پکت انت کہ آئی غ پادانی دیم غ
آنچہ دپشک غ ات کہ نمر دوج غ وحد غ ساتانی سر غ روج شہم غ کپک غ شیشک غ نگرے بہ
دز پشیت۔ آکے جمل بوت غ ہے آدیک غ نگر جاہ زرت غ ہے رنگ غ چارات غے گوشے دست غ
بہ نہ دینگ غے۔ ہے کہ آئی غوتی دیم آئی غ سر غ ایر کت دپ غ تاگانی دراتک غے، اے من
نیاں منی جم کدی چو نہ چک انت منی رنگ غ صورت چو نہ چک من را لہم من غ چہ دزگ
بوتک۔ وتی رنگ غ گندگ غ گوں آھا حال غ سر بوت کٹھے پئے غ گزنت قحمت غ سر غ دور دات
۔ آدیک غ نگر دینگ آئی غ دست غ ات بلے وتی چارگ غ زکرت غے مان نیست ات۔ سمجھ ہے
جاور غ تہا لاکھ غ پد پادانک غ اوشتا غ لوٹ ات غے پد ابیت غ در غ بچ کت کہ حیا ل غے

دست غ چک غ بندیں آدیک غ نگر غ نینگ غ غٹ، اھود غ اوشتا غ حیرات غے کہ من کدیگ غ
چہ اد غ یاں، من غے آدیک غ اد غ سر کرنگ۔ من غ آنچو یات کت کہ ڈیل غ ڈال غ من سکلیں
شرنگے چنگاں۔ دنیا غ راجہ پتر غ چوشیں جم کس غ گوں نہ چک کہ منی چک انت۔ ہے چمانی چیر
دیگ غ من وت غ اد غ آرنگ غ حیر دانگ۔ من غ جی سا بونگ من غ را بندیں بانے غ تہا چہ اوں
پلنگ بیت من اگاں اشی غ شیک چیتناں دنیا غ بازار غ بازیں کسے شیدا کرنگ ات۔ چچہ وت کشی
غ پر مانگ ات، چچہ باریں کار بیرانی بہ کتیں جو کہ بلے من بزانتیں امن وتی چمانی زبیاں غ آشنا
نہ پونگاں۔ غ نہ من غوتی بوجک غ چوشیں مارشے غ گارنگ بوتک کہ نہ زکے غ بہ اوشتا غ جہان
غ بچاراں باریں کس پنے غ جی کت۔

منی دل غ بس ہے بوتک زام جے غ پستار غ نام بہ کٹھاں، بلے آشی کہ منی مزمنیں
ما ت دینگا هست ات، هست ات کجا۔ ہے گوش کہ ہاشپ غ مہمان ات کہ اولینگ غ آھری
کنہ غ گوشت غوتی چماں بند کت۔ آئی غ چمانی بند کنگ غ گوں من وت غ آورت غ اد غ بند
کرت۔ من زاناں منی بلک غ گوں من اے بدو پامی پر جی کرنگ، پر جی من غ

مز سینگ غے۔ آئی غ کنہ مر جی اوں من غ یات انت۔ آیک زام جے غ کنہ ات۔ آدوریں
ملکے غ چہ مستات۔ زام جی غ آئی غ مثال داں دنیا هست مانیت۔ آرنگیں زام جن پد غ مشکلیں
پیداگ بہ بیت، اھود غ چہ منی دل غے اے گپ گوں شاہ غ براں رست کہ دوی زام جن، من باں، منی
دورور مشکلیں دوی بہ بیت۔ من پدا کنہ غ نینگ غ دگوش چیتاں۔ ”من گوشک غ اتاں کہ زام جی غ
آئی غ دورور نیست ات، غ نہ بیت انت۔ آھر وحد غ جنگ غ پڑ غ در کچک ات وتی دیم اش رنگ
ات الوک چم غے سھرا کرنگ انت، بلے آئی غ جم سر جم غ سھرا نہ انت الوک دینگ ات غے
بس، گڈی جنگ غ سو ب مندی غ پد وحد غے آئی غ تران کت گڈا نہ گشت غے کہ نوں من زام
جی غ کنہ غوتی چچاں غ دیکہ روگ لوٹاں بلے جے غ چہ شہرا سھیک کنگ لوٹاں من زام جی غ

آئی عہد کینت و عجز اب بہ بیت۔

ایک رندے پدے درجہ بوجہ و حیل آئی و دل و رست و اس ہے مکر و چکل بہ ذہن
 بلے آئی و در و پے بازارے ات رو ات۔ شور و شارات۔ آئی و نہ لوٹ ات کے آئی و اے
 ذیل و نہ گندیت۔ جی کہناں؟ آئی و حید و ات و بان و چاریں نیمگاں چارات کے، چم کے یک
 تہنا میں در یک و پت انت کہ قبلی نیمک و ات مان مان و آئی و دست برت و تہنا تاک کے چک
 کت۔ ہے کہ سانیں تاک و دیم و آئی و حرمیں و دنیا کے گندک و اکم، و دیم و آحانی کسان و لوگ و
 جاگہ انت بلے آئی و امر و چچ و شیں مردے گندک نہ بوت، ہمار چک و دیکھا صت ات کہ آئی و
 مدام مشک و زامے در تنگ ات۔ آئی و سک تو رات و حدے مشک و زام اش نہ رست انت، سے
 چار گوڑ و ہے در چک و شیک و انت کہ آحانی چم سک زبا انت بلے آحان و تی و دیم نہ کچک
 ات۔ نوں آئی و سک بوت کہ من پیر چوگاں، منی کرن و جک۔ چنگلی شور آئی و کینک و ات
 و تور یک و ات، و ادیک و کراش و در و ات و ترا یک و تاک اش رت۔ آئی و گوش و ادیک و مکر و
 پدھک و تور و مال انت، بلے مکر و دیک و محمل و آحان ات و کیاں ات، زمین و سر نہ چک ات۔
 ات اسطرح آت اسطرح بلے ات اسطرح اسطرح

☆☆☆

[illegible][illegible]

گوں من اتلگیں بازار

من کجا اتا؟ ایسی؟ من ہما وحدے سہیک بیتاں کہ من چک جنت۔ بازارے گوں
من رُمب اتک ات پیداک ات۔ بازار ہما انچو چاک ء جیک نیست ات کہ من ء ساہ کیت
من کجایاں۔ اے بازار ہما چار دکان کش ماکش اتنت، اشانی تھا کتاب مان ات ایسی ء من
ہما وحدی سہیک بیتاں کہ من چک جنت، چک من پمیشکا جنت کہ من ء گمان بوت ساہگے منی پادانی
پشت ء وتی پاداں امیر کنان ء پیداک اتنت۔

ہے سہیں چاریں کتابی دکانی خد ابند یک پیر مردے ات کہ ہمک نوکیں کتابانی لیر ء
معنا حاں بدل تک ء ات۔ ایسی ء دکاناں مرد ماں نہ ات۔ داں بیگا ء ایسی ء وتی بدل کر تلگیں
لیر ء معنا حانی بازیں کتابے بہا کرتھے دکانانی پمیشی ہمک ء بارے ات۔ روج ء ایر پک ء
گوں شرایانی میڑہ بوت۔ اے شرایانی تھا کیے ء ہمک دو پیک ء رند ہے پیر مرد ء ہمک ء دست
نال کرت ء غزاہ ء بدات نے۔ اے وحدی پیر مرد وتی دکانانی دپ ء بندگ ء ات۔ ہے بازار ء
تھکے ء زمستان پاداں گران ء ہما ہمک ء روان ات کہ چاود ء آس ء شوشک ات۔ کیے آس ء
دیم ء تھک ات ء پیر مرد ء بدل کر تلگیں کتابانی لیر ء معنا یاں یک یک ء آس ء تھا دور دیگ ء ات
زمستان پہ آئی ء سر نہ چک ات کہ در احیں لیر تھک اتنت، آس تھک ات۔

ہر بازار ء دیکے آلم بیت۔ اے دیک ء کہ من گپ ء یاں۔ اے ہمک بازار ء چپ ء
چوٹیں کشکے ء چدر کیت ء تہی ہمک ء دیم پہ لوگاں رھا دگ بوت۔ منی چند ء گس اوں ہے دیک ء
تھا اتنت۔ اے دیک ء تھا لوگے حسرت کہ آئی ء گز دپی داں من سر چست تھک چک نہ بوت۔ یک
روپے من سر جمی ء ہمیشی ء دپ ء تھناں بکندے سھتے ء چک بہ بیت یا آوازے گوشاں بہ کیت بلے
تاں۔ چہ پیر مردے ء دپ ء خش کر تک کہ اے لوگ زندگیں لاشانی قبرستانے۔ اے قبرستان ء

تھا در احیں میگ روج ء در پک ء کتے ساری وتی تلگیں گند ء گسواں ہما کاہنت ء دور دہنت
۔ اے وحد ء در احینانی جم بھل بت، ہر کس چوڈ ء سز پیت آئیے دومی ء بو ء سگ ات نہ کھت
ء وتی پوزاں بکرت۔ من پشت رند ء روج ء در پک ء کے ساری پاداہک لوٹ اتک بلے منی جم
چک نہ چک اتنت۔ اگاں منی جم چک بہ چینن انت اوں بو منی پوز ء نہ کچک ات من ازل ء چہ
بو چک ء حزاب ء آزا تاں۔ بکندے ہے منی لوگ بہ بیت۔ ہے تھک ء چہ کے دیم ء کاے
باگے سحر ابیت۔ باگ ء راستی دست ء بسنگی جسی وانگیا ہے، ہمیشی ء گندگ ء گوں یاں کیت
کہ من اوداں سالے ء ٹچر بوتگاں، من پکاں ایوک یک سیکے وانچک کہ اے ڈول ات۔

”خدا ایکیں کشیں مردے، منی اے چماں نہ گزرگ ء ات“

انی کہ من وانگیا ہے ء تھا پتر تاں دیکا اے سبک بور ء چک ء تھک ات بلے منی سبک ء جھلی ہمک ء
دک سیکے اوں ہمک بوتگ ات۔

”منی دل انت چو بور ء سیاہ انت..... چچو زیبا انت زھک ء دست ء.....“

دل ء گشت ہما بہ جلاں بکندے بازار چہ من جتا بہ بیت۔ دروازگ ء دپ گیت ء وتی کوٹیں گری
ء سر ء تھناں۔ بازار ء حزاب ء دروہک ء پچہ چچو تاہیر کرگ ء اتاں کہ چڑ کہے بوت۔ گتے کتے ء
منی کرسی ء چاریں پاؤگ گیت ء چو گند ء گسواہ ء من ء سات ء سر ء دور دات۔ من جھیلے پادا تھکاں
۔ بازار منی دیم ء بور ء چک ء تالاں ات۔ ہما پیر مرد نوکیں کتابانی لیر ء معنا حاں بدل کنان ات
۔ شرایانی ء آئی ء ہمک ء دست نال کر تک ات ء غزاہ ء بدنگ ء ات۔ میگ ء در احیں مردم وتی
گند ء گسواں بندیں لوگ ء تھا رچک ء اتنت۔ بلے آحانی بدیں بو منی پوز ء سر بیک ء نہ
ات، بکندے ہے لوگ منی بہ بیت.....

☆☆☆

☆☆☆

دوئی تاک ء سرء مسیح ء وپ ء فکلیں بوجیکے سحر ات۔ ناز یوحانی لشکر ءوت ء ہے
بوجیک ءت ء چیر دانگ ات۔ من دست برت کہ ناز یوحان دست بجاناں شپ منی چمانی ت ء ایر
کیت من داں صبا ء ہے ناز یوحانی دوار ء جل ات۔ رُژ ناخی ء وحدے کتر ء تاک ء سرء شنگ
بوئت بوجیک ءت ء ایوک حماسہ مار سحر ات کہ پیر اری جنگل ء سرء گول من ء دو چار کپکٹ ات۔
چہ زیاتیں ترس ء منی جان ء پُت پُور ات انت۔ من سکی تاک لیلیت کوئیں بانے ء
دریگ ء دروازگ کہ ہزار سالان گوات ء کشک ات ء بار دانگ ات انت ء دروازگ ء ٹہل
زنگ ء نمہاں وارنگ ات ء بے رنگ کرنگ ات۔ من ہے دروازگ ء پشت کپٹکیں رنگ ء
کشکاں چارگ اتان کہ پیر مردے ء صورت ء گوشتے من ء توارکت من دیم ء کنزگ لوٹ ات
کہ من ء اوٹیک ء گشت ئے۔ چارگ چارگ ء پیر مردو برپ بٹکیں ریشانی تہا من ناز یوحانی
لشکر دیست من دیم ء جنزات ء ٹہل ء راء بچگ ء گیت۔ بلے ہے کہ منی چم دروازگ ء شم ء
آبادیں پیر مرد ء پھان کیت انت منی حوش ء سا برگشت۔ پدا من نہ زانت من کیا یاں۔ من
وحدے حوش کت درباے منی سیٹگ ء سرء بچ ء تاب ورگ ات۔ منی لٹک چاری تاک ء

پوسگعات انت۔

[illegible][illegible]

رژ ناھی نصیب انت من پرچی گیرگ آیاں۔ آگشا وگشا و پادواں کشاں بوت و دیر و شت
- دیم و سونے سحر ات آچک و حوئل و تہا پترت یکے پیسہ آئی و دوار و ٹنگ ات، آچکین
بارگین کاش مودیں ورنہ ات آئی و پتھاں چہ ہے پد رات کہ بازیں انتر و دمبر تک و روگ و
پہ اشتاپ انت بلے چہ کہ آھی و کرسی و سرانندگ و گول من و چہ کیسگ و کشت و آئی و دست و
دات گوشتے من گیرتاں۔ آھی و قتی چاہ و راٹ و گھمب کت و پادانک۔ اے اوں پادانک
من ہے لوٹ ات کہ من و یصال بکشت و بدوانت بلے پادانک و گول ساری، نکلیں سگ
دل و من و گپت و جھل و پرش و سر و دور دات اے و حدی آئی و پشت پرات و روگ و ات

- نوں من و حوئل و پرش و سر و کپٹگان پکن و تہا تہاری و بندیں بان شترت اکاں من و رز ناھی نہ
رسک ات بلے کسی پادمال نہ اتاں۔ آحانی روگ و پد باریں چنت رسک دل و سیاہیں پادواں
من و گلت دات و گوست انت۔ آجیر مرد و نیگا لٹ و جک دیاں ات و روگ و ات۔ من جیر وگ و
اتاں کہ نوں چہ بیت کہ دور ناھیں بچک کہ آحانی دتاں کتاب ات انت تہا پترت انت آحانی
تہا یکے و چم من و پکت انت گوشتے دور وک و آورت۔ من و پرش و پک و چہ چست کت و
وقتی دیم و کتابانی پک و ٹیل و سر و ایر کت و۔

”باریں کجام بے دلیں لگور یوٹک؟“

”چہ گشت“ آھی و حمر او کہ کتابے وانگ و ات دیم و آھی و یوٹک و تریت و حست و
کت۔

”اے گلاب و پل و گپ و یاں۔ اے شمر و و انچو پلن و ڈکال انت باریں کجام بے چخ و اے
پرے حال و آرتک و سر کرنگ۔ اشی و چاہ چمانی تہ انت پادانی چہ نہ انت۔“

آئی و من و ٹیل و سر و چہ چست کت و زردیں لاگرس کتابے و تہا ایر کت۔ من یک و رندے پدا
سز پت و زندگ یوتاں۔ من آحانی چنی و ہے روچ و داں سر جمیں شہر و تر ات و سیل کت

من گلاب و پلے اتاں۔ یکمرے درادھ ایکہ بیت انت و من و اجب چارگ و ات انت گوشتے
حے گوٹک و ات انت کہ سراولی رندانت تو دروگیں کہہ وے آرگ وے، بلے من اے رندی
آحانی پروادہ نکت و دیم و شتاں۔

حومن گوٹک و اتاں کہ من گلاب و پلے اتاں، سیاہ و تہاریں، موکوچی تند و گباراں چہ سر رتھیں
بانے و تہا چہ سال بیت نراناں بند اتاں ایوک یک درگیے و کے شم بوٹک و چہ منی چیزے و تن
سز ات انت۔ ہے گوٹک کہ یک نیگے و نوں شک اتاں۔ من و اے یات نہ کت کہ کدیگ و چہ
منی چم دروازگ و سک انت کہ کدی چہ بیت و ڈان و در کپاں۔ و حد گوزان ات انت، ہزار موسم
منی بخت و چہ گاہ و رتک و شت بلے دروازگ چہ نہ بوت۔ نوں من مرگی اتاں کہ نیمرو چہ و
دروازگ چہ بوت چہ ڈان و دوشی و گل و یکمرے منی ساہ

ڈک ات بلے من و ت و ر ک ات و داشت۔

یک برز و بارگین، و شنگیں جکے تہا پترت سزیں گدے پوشک ات و پرے بگل و
ات وے حاک و گبارانی، موکوچی تندانی مرزگ و مرزگ و آھر ایک و پکن و سر بوت۔ ہے کہ
آھی و قتی دست منی نیگ و شہارت من گشتے نوک سز پت و چہ پلن اتاں۔ نوں من آھی و پرس
و تہا ات و روگ و اتاں، آانک لوگے و وپ و اوشتات۔ تہنا جنیادمانی چنی و میڑھ ات۔ تہا
چترگ و پیسہ آھی و پشتی نیگ و پک وے جت و چارت یک و سر مردے و کد لٹ و یکت دیان
ات و روگ و ات و کہ کس نیست ات۔ آھی و من و چہ پرس و کشت و دروازگ و راستی تاک و
پشتی نیگ و ٹال کت۔ من یک سبز و رنگیں و رنہ وے و دست و دل و ایر اتاں۔ آھی و من و بلے
دلی گپت و آئی و یوٹک و چارت و کے یوس ات ہے کہ آھی و پشت پر کت و جنیادمانی نیگ و
زحادگ بوت و ڈان و درانگیں۔ پیر مرد و نیگا لٹ و جک دیان ات و روگ و ات نوں من کے
آزات اتاں۔ بلے حیران اتاں ہے گپ و کہ او د و من تہاری و تہا اتاں سر پک اتاں، اود و کہ

گوں آئی و دپ کپت۔ اے دمان و آئی و رنگ چارگی نہات گئے آسے گیابانے و تہنا انتھے
کہ آئی و دست برت پے توپک و کہ کتاب جمل و کپت تاک شکر بوت و من یک نمکے شت و
کپتاں آئی و چم کہ من و کپت انت گئے کسے و برف و وچکے آئی و پشانی و سر و ایرکت
توچکے کشت و دوروات جنزات و اتک

من و جاہ زرت کے دویم کے حویک و نیمک و کت و درائنت کے "برو من تراکش اتک"
گوں ہے دانکاں پشت اش پرکت، من و کتاب آئی و بگل و اتس دوگام نہ جنزاتس کہ تیراں
آئی و سر و گردنکت حون و دریا کے تنک۔ من ہے حونانی تہا کپت و پدا گمر تاں۔ نوں شپ و
ایر داتک ات و تہاری ات۔ داں دور و اوں پاد برمش و چکے و نہ گواہ ات من ہے حونانی تہا
کپتک و پکر و یاں کدی باریں پدا بہارے سر یہ کشیت من پدا تا نکیں، سہر نکیں گلاب و پنے بہاں
۔ پیر مرد نیگاٹ و چک ویاں ات و روگ و ات۔

☆☆☆

۔ آحاں ہر نکیں ہیکانی سر و گپ چت۔ من لوٹ ات منی گڈی اس روج ہے کتاب و تہا
بگور و آسرت و نشت۔ من ہے کتاب و تہا بہراں۔ ہے زور و لاگوں کتاب و تہا من و کل
کک بے پت۔ ہے کتاب و تہا کہ من سر یک اتاں۔ اشی و حرفانی و شبنوی بالا و نمب و صباہانی
۔ تراک و پزیک و ات۔ منی و نوں زند و نوکس پزاستے من و دست کچک۔ ہما پزانت کہ
آچی و شوہار و من گلاب و پنے چک و سر منی سیاہ تہا بریں یا نے و تہا کچک، سنگ و سیاہیں
پاداں من و لگتال کرکک، پنے و پوچی کسے من و پدا سیاہ تہا بریں بان و ترس و، پادانی چیر و کچک
و غم و من و کت و صر پنے آئی و من و حرمیں کتاب جاہے و آرت و سرکت، یکمر بے دل و اتک
۔ کہ پزات بکناں و کوکشاں من و برگوں و تی لوگ و کتابانی تہا لیر کن تی گور و من و تی بوچک و معنا
رہیت۔ پنے کسے کتاب و زور و، لاگوں تاکاں منی دپ و راسلک وچک ات۔ من داں چپکے و
ہے کتاب جاہ و کانچانی تہا بند بوتان یکمر بے پدا منی نفس و کت ات، منی تاک پدا گمر ات انت
۔ کہ کسے مرگ اتی و تہا کت من و تی وچک و جنت، کہ پیکہ گول و تی ساہک و رتک و روا ہنا بوت
۔ مگر پانی و دست و پاد و پشانی و زور کسے شپ کچک ات۔ منی جم و جمیں مرد بے و کپت انت
کہ چادرے مانوچک ات و منی نیمک و پیداک ات ہے کہ آئی و تی لکک کتاب و سر و ایرکت
انت من و گمان بوت کسے من مبا و ساہک و رتکات نمبانی شیر کہیں تر پانی سیاراں۔

۔ یکمر بے پدا من آزاد تیں و نیا و سل و اتاں، شپ کہ رست آئی و داں روج شک و
نشت و کتاب آسرت۔ من ہر کترہ آئی و دستانی مہر ساراں زند و لکک بو جان کت۔ انت
۔ روج و در کچک و گوں آئی و حال رست کہ آئی و ماس و پس و حویک ہے شہر و دیکال پے شانے
گرد و ات۔ آئی و مردی زہرک و باجند کت ہما ساعت و پاد و اتک توچک کے زرت و کتاب
۔ کے دست و کت۔ من اے دمان و اتک اتاں من نہ لوٹ ات وچک و داواے پے بہت پنے
۔ آئی و پھانی تہا سیاہ و زور و رتک ات کس و داشت نہ کت مگر ب کز و آتہا رویمیں دک و تہا

شور و شارات کیے دوئی و درد و سر پیدائش کہ کئے جی گوہک و انت و کئے کجارت
- ہا کس کہ منی پھانی دیماسخت ساری گاڑی و سوار بوتک انت انت - آسخت و پد منی ویم و سحر
انت انت - مایکے دوئی و چارگ و اتیں، گندگ و اتیں روگ و اتیں، آہک و اتیں کس زانگ و
نات کہ کئے کجارتک و کیت و کئے کجارت -

ما یکیں پرزدگ و دیماسخت انت و ناری و اتیں سخت و رند مادر و پادانک و واتی منزلانی نیمک و
راہ کہتیں - نیمروچ و مادر اھتیاں و یک و بیر و کت و پدا ہما پرزدگ و دیماسخت و سہارگ کت
- پدا ماسخت و وپت و آرام کت و پدا انکس یک یک و کسر بوتیں - شپ کہ اتک پدا ہور بوتیں
کس و واتی ہزاہانی قصہ و پکال کت و سر پردات سب و پدا مایکیں پرزدگ و دیماسخت و ناری
کت و کسر بوتیں کس چہ کس و دو گام پیر نہات و کس چہ کس و ساری نہاتک - روج دراتک و
پڈات - شپ اتک و سب بوت - ہے داب و روج گوزان انت انت - کسے کہ مرث آئی و بدل
و دگہ یکے چہ آ زمان و ایر پکت و دیوان و سپاوت -

”اے کہ مرچی مانتیں ہمزانی اے ہے رنگ و رجاہ بیت آد کہ کئے کہ پرشت و پرورش بیت
، جنگ بیت کے مریت، کسے زندگ بیت بٹاے ہمزانی ویران نہ بیت -

ہما دست و دل و

من و اب دیت کہ تاہا میں بید ہے و سر منی کچنگ - من واتی راہ و کھک و کھک و
آ زمان و دیم و دیمی و اوشتا کھک - نزانگ و یاں کجارتوں کہ منی راسی دست و برزی نیمک و
دگ و کھکے سہایت - من ہے گنداں کہ دو مساپر بے ساجزان انت انت -

منی گوشاں بزمے پکت کہ ”اے راست انت تو واتی کھک دیت بٹاے راہ
تر واتی منزل و سر نہ کت و آسرتیت“ من اے گپ و کمار نہ کتاں و سر گراں بٹاے چار گام و
دست نہ شتاں کہ منی راہ ست و بیگواہ بوت و من چہ حمیر و پٹوے و درجک بوتوں -

من نکٹ گپٹ و بس و سر پکت و واتی سیٹ و سر و کھتاں، من اشی و چہ آشتا نہاتاں کہ من
کجا ایر کپاں و منی اے نکٹ داں کجام کھک و یا داں پخت پند و من و بارت و بے بستر بیت
- بٹاے منی دل ہے گوہک و ات کہ تر منزلے هست کہ دیم انت - و نکٹ تراہمو و بارت و پدا
گوات و میار بیت -

من واتی منزل و وشی و گمان و واب کہتیں کہ منی کوپک و سر و دست ایر بوت ”نوں
بس دیماسخت نہ کت او و چہ دگہ راہ و کھک نہ مانیت - من ایر پکت و رودراتک و نیمک و چم
شاک و ات انت - روج زرد و نیمک و کچنگ ات - گوات اول اوشتانک انت من چہ بٹے و
داب و بے واک اتاں -

”اے و منی منزل نہانت آو اب کہ من و رنگ اے و آو اب و مانا و بزان نہانت
- من و بخرار و گ لوناں -“

اشکمن

جی بیت زاناں پلائی منانہ منیت چہ نیشی ء و در شک نہ بخت، آسان و نہ کیت۔ من
دگرے ء واستا زندگ نیاں، من آزاتیں شکم ء راہاں چہ پیدا کاں، من وتی عیاں گوں ہستاں
ہست باں، کسے ء جی؟ من وتی کرتکلیاں ہجالت نیاں۔ من وتی جست وتاں ء پسووتاں

کسے ء پادانی برمش انت، کسے بیت کنت، اے وہدی جمل ء ایر بہ کیت
دوبرنگیں آس ء کسے ء تہا پشکلیکیں صورت بہر نہرک نہ کنت ء نہ چاریت۔ مرچی دل ء کیت
دراہیں شپ ماہ ء مہراجی ء مگر واں دم کہ براں ہمودا سر ء ایر بکناں۔ کسے ء در ء دپ بیت کہ
بازار ء چانت یا تباب ء دانے۔ من وٹ نہ پاں کہ کسے گوں من مہرا بہ بیت، تاہیر گرگ ء دراہیں
راہ ء در بند انت، کسے روت کجا بروٹ؟ جلیت کجا؟ پدا کیے ء در ء دپ بیت، دکا نے ء
دیم، ہوٹے ء دپ،

”مرچی چاں لڈیت کہیانی پری یے۔ اے حال مناد انتک زر ء سارتیں
کیمن ء“ ہانت ادا انتک ءواب اش چماں نیست۔ جانشو ء تہا اوں وتی ورنائی ء آس ء چہ
بیت، بکندے کسانئی ء گوں آئی ء بدی یے کنگ یونگ۔ اے وحدی آبازار ء پشکلی ہرگا دکا نے
چچ بیت، کسے نفوک بیت کہ سید مارے آئی ء چماں ڈنگے جنت ء راہگ بیت، سپاہیگانی لشکر ء
تہا کیے دم بارت ء ہودا اندریت۔

گپ اے نہ انت کہ تو زائیک بلیکیں زانگاں چہ کسے وتی پشکلیکیں کارست ء گوں وفا
نہ کنت۔ مرچی من نہ لوٹاں کہ دریگ چچ بہ بنت۔ کسے ء تب اوں ہے ر۔ ء انت کہ تہاری بہ
بیت، باریں چاریں وہد تا کانی سرا چون جنریت۔ ہے کسے ات گشکا ات کہ لہو تراہگ

لوٹ۔ معنا جی یے زاناں؟ لہو نیسگا پدوتی وحد ء جاہاں چہ جنریت، پلائی ء نہ کشک گنگی ء تہا
بزانتے هست۔

اے زمین مندیاں یکیں کشک کچک ء راہگ انت۔ ایشانی چاگانی آپ پہ منزلے ء
انت ء اے دیمز روگ اوں نہ لوٹ۔ بلے ناں، گوں من بیت نہ کنت ہر روج ہے روتاب ء بہ
ندیں۔ منا آرنگ ء صورت اوں چارگی انت کہ من اش زاناں۔ ہمیش انت پدا جمل ء ایر کچکا
انت، چچو توارینیت وتی کوشاں، نہ لوٹ من دمانے تاہیر مگراں۔ اے نیسگ ء کاراوں
عذابے ہمچو نیس ہمچو بے تاہیری کیش بیت۔ من کس ء گندگ نہ لوٹاں، من نہ کشک! ہر دیم
کایاں دراہیں دراں بند، من لوٹاں گوات، روج ء موسم ء رنگ مہر انت من بے سوب پیچگاں۔
چوں کرنگ وتا تو کسے پچار!۔ جی چنگ زاناں؟۔ پدا پچار ایر کچکا انت۔ منابد کیت
وہدے وتی پاداں توارینیت۔ کسے زانت زاناں من ہدایاں۔ ہے کہ چماں بند کناں کشپ کچے
پرت نے،

شپ نی دمبرنگ، وپس گوں۔ ہرچی بیت باندا۔ پدا کسے جمل ء ایر کچکا
انت۔ پدا گرا نیں پادانی چہ کسے یے، من زاناں ہا بیت دکہ کس نہ بیت۔ اے وہدی و الم ہا
بیت۔

☆☆☆

تیل و ڈیل نیون اتنت۔

یک سپہ کہ مائیل و دتی کار و گوں دزگت اتیں کہ مات و گشت "نوں تو مزین چنگ
نئے و انگ و برو" من اشکرے لیٹ دیان و مات و برھنگیں پاو و یگ و برت چہ آس و پاپ و
آئی و دتی پاو کنزینت و منی یگ و ہے رگ و چارات نئے گوشے نوں منی آس و یب و شزار
بوتک بے گشت نہ کنت پر چا کہ نہ لویت آس بہ مریت۔

"وانگ و کجا برواں" من ہے اشکر کہ پداں آئی و سحری گار کرنگ ات پدا آس و بازاد و
آورت و جت کت۔

"ملا و لوگ و" من سدک بوتیاں کہ آنوں من و دت و چہ سنگ لویت بے آئی و زاتنگ ات ہم
کہ من بے آس و بیت نہ کنناں۔ پیشکا منی جت و چہ پیش آئی و گشت "ملا و لوگ و مزین
آس و جت تو کہ آئی و بکند و اش و پراموش کن نئے"۔ بے آس و بے زانت کہ من و ہے آس چہ
درستاں دو سترانت۔

پت و زند تاک و اے کتہ اے رگ و خٹک ات کہ (سر روج و من ملا و گورا
وانگ و روگ و رازی نہ چوگاں۔ من و دتی اے نہ وشی برے گرنگ و برے گتگی و نہ بیان
کرنگ۔ سکی روج و کہ آھاں من و جت کنگ کہ پرچے گریواں گدا ہے گوٹک کہ وانگ و ہما
وحدی رواں و حدے اے آس گوں بہ بیت) پت نیس ایت ہے کپ و ہر امن کدا انگ و ٹھک
دانگ۔

چارمی روج و پت من و ملا و لوگ و بارت و سر کت۔

ملا ٹھک ات مکھیاں و اینگ و ات منی چم پترگ و گوں آس و شوھا ز اے کپ و آکپ تچان
اتنت کہ پت جمل بوت و منی کو پگانی سرا دت نئے ایرکت و ملا و یگ و دست و شھار دات و
گشت نئے "آنت ملا و چنی کش و ترا تو اوار و انت" من جی حد اکت و ہما یگ و درک زرت

جنگل کجام نیم و کپ ایت

مات و پاد کپک و گوں من ہم پاد انگ اتاں۔ پر چا کہ من مدام آئی و کش و وٹک
اتاں آئی و کسانیں برھنگے و گوں چم چنگ اتنت۔ ماگوٹے یکیں کس اتیں۔ اے کپ من چہ
پت و زند تاک و وٹک کہ مایکیں کس اتیں۔

نان و وچک و چاہ و گراگ و من آئی و ہمر اھاں۔ آس روک و دروازگ مدام من چک کت
منی دست کڑی و نہ رتک ات بے دروازگ چک بوت پر چا کہ منی مات منی ہمر اھاں۔

آئی و آس روک کت و من گوں آس و دتی یب۔ وحدے آس سحر تر ات و اشکر بوت من
روپک و چہ پٹے کش ات و آس اے کپ و آکپ و سرینت۔ اے اشکر آئی و سر و کت و آشی و
مات و یک و دورند و من و گشت کہ آس و گوں یب شریں چیزے نہ انت بے من آئی و کپ نہ
زرت۔ پدا آئی و من و کن نہ کت۔

• بیگا و ہم ہے کہ روج برکت بوت من و آٹیل و اتیں داں آئی و نارشت گراست و نان
کپت من گوں آس و یب کت۔ منے ٹیل و آس بھ نہ مر آس و

پاسداز من اتاں مات و گوں آس و کار نیست ات آئی و ہے گشت کہ تو براں و آس۔ آروچی
ٹیل و دریگ بند اتنت کہ مات و آس روک کت من اتزار و اتاں کہ کدوار اشکر بنت کہ منی چم
ارس بوت و ستک انت من چھاں لہار ان و ڈن و در کپتاں۔ اے سحت و من آس و مات
دوھیناں چہ خٹک اتاں کہ مات و تو اوار کت "بیا آس برگی انت منی پس پد یک و نہ انت" منی
پترگ و گوں آس دست و مزین بوت نوں من زانت کہ بیدے من و آس روک بیت نہ کنت
اے کپ ہم من چہ پت و زند تاک و وٹک ات کہ منی ٹیل و پترگ و گوں آس و ت روک بوت

گوں آئی عیب کناں بلے منی مات گون نہ انت۔

برے برے ایوکھے اٹکناں کہ کسے گوٹک عانت "نوں تو حزن چنگے وائگے
برو" من چک جتاں چاراں کس عانت گنداں۔ برے برے اشکرے لیٹ دیاں عوتی شپاویں
پادہ نیگ عکاراں بلے من آئی عباپ غمری ومانہ بیت۔

زی یکے کپ عانت کہ من آسے پلاں میچک عپلاں لوگ عدرنگ کہ کپ جنت یک
چکے و، ماتے عکتہ عکاریت ہمے کہ کسے آئی عذریگ عبات دیت کت عچماں کورکت۔ ہمے
کہ کس نہ بیت کتہ کت آئی عکتہ عسرجمیں میچک اٹکنت۔

من عذریگ کتہ پے آس عبلے نوں من دل عنادراھے یاں سپرکت نہ کناں۔ عا میچک
انچیں دنیائے عانت کہ اووے پادواں روگ کپت۔ من ٹٹ نہ کناں۔ نوں منی پادهم نہ بت۔ من
ڈن عشت ہم نہ کناں من وتی پٹکھل ہم گشت نہ کناں کہ آسے پلاں جاگاو
ہست بروانت بیارنت نے۔

من نہ لوٹاں آمنی عا آس عکتہ عسھیک بہ بت۔

منی زند تاک عبتجی در عہمے عیشک کہ منی کستریں چک تہ عکت عمنی دست عگپت "ابا بیا بریں
آس روک عتر اچیرے پیش داراں۔ ہمے آس روک بلہز عگوں من جمودا کپان عموچ باں آمنی
دست عبلہ کت عدر کپان عٹکنت "نوں تو چہ آس عترس نے، نیائے نہ چارے من چونیں
آسے آورنگ کہ گپ جنت عکتہ عکاریت، حورے و، ماتے عچکے و۔"

☆☆☆

بلے آس منگی چیزے نہ انت۔ منی دل عمن عگشت کہ تو ایشی عگوں لب کرت نہ کن نے
اے ترا سوچیت۔ عشتایک عودو میگ عزناں ات ہم۔

من گریوان پداپت عنیگ عشتاں کہ دینگا دروازگ عودپ عاوشتا نگ ات عمن ع
چارگ عانت۔ من پت عدست گپت عگشت لوگ عبریں من اے آس عگوں عیم نہ باں، بریں
کہ نوں مات آس عٹکنت۔

(ماکہ درکپت علوگ عانگیں منے آس روک عا آس دینگا روک ات۔ من دروازگ عپترگ ع
گوں چک عچلن عشتاں۔ پدا اٹکنت، عا آس عمنی مات)۔ من سمجھتے و بے تواری عپد مات ع
گشت "ماتی من اے آس عکتہ عگوں من کناں نہ گرے عٹکناں کہ ایشی عدیم عبہ ندریت۔"
دیتر عپت نہیں ایت،

(روح گوزان انت من حزن بیان اتاں۔ ہمے شانزده پانزدہ سال عتہ عسر بیتاں
کہ مزنیں حور عتوپانے بوت۔ عزاراں لوگ کپت عہزاراں مردم مرت
انت۔ درائیں جنگل عدار آپ بوت انت۔ پدا آس روک نہ بوت۔ من بے جارت عبے تاہیر
بوتاں۔ ووت عجت عپر وشت، کوکار عزاری کت، لوگ سر عزرت۔ میچک عمردم اوں سھیک
بوت انت کہ پلائی عچک پے آس عگٹوک انت)

یک شپے من واپ گنداں منے آس پلاں شھر عکسے عا آس روک عسہب عبرگاہ روک
انت۔ من عٹک بوت کہ منے آس ڈوگ بوت۔ من دوی سہب عہمیشی عشوہاز عچروکائی
درکپاں۔ منی مات من عبا ز شوہاز کت۔ پدا جنگل عٹکنت۔ آس پداروک بیت بلے منی
مات عچمانی ارس عٹکنت عٹکنت حلاں نہ بیت۔

من نی پیر چٹکناں۔ من آس عشوہاز عکجا کجا نہ رہ چٹکناں، کئی کئی در عسزک نہ ٹک ع
چارانگ بلے من عا آس دست نہ کپک۔ آسے باریں چکجا شوہازانگ عا رنگ سہب عبرگاہ

حسن سول

مزنیں داروغہ در مان و پداو آئی و نصیب و چراگ نہ فہم ات نہ کہ آئی و جنین و
چو شیں راہ و درے اشک، دوا نہ کت نہ شت۔ آھر یک روچے آئی و کار گس و کار کوکیں سنگے و
آرا سوج دات کہ اے شھر و کوہ دینا گوشت کتر و در چکے حس حمانی و ساہک و اگاں تو شپ و
روچے بہ جلن کے تر الم و چک بیت۔ آ و چونا حایا دانی سر و او شتا تک ات، پدا چپدے و گم و شج
سال پریں آئی و وت و چتھا وار تک ات و رو شیک ات۔ آئی و ہما صوب و روچے و رکتی
کا گدے نہیں ات و واجر و ٹیل و ہما ر کرت و رھا دگ بوت۔

جنان و پروشان، جسٹ و پرس کنان آھر آھا کتر و ساہک و شج ات۔ گٹھے پہ آئی و بھشت و
دروازگ و چ بوت۔ یکمرے و شمشٹ کہ اد و پچی اتلگ پر چاکر سر جیں روچے و جنگ و پروہگ
و پدا آنچو نہ ات گٹھے آئی و وتی شج گون نیست۔ در چک و تکتہ دیگ و گوں آئی و جم بند بوت
انت۔ یک وحدے کہ آئی و جم شج بوت انت۔ انسر تیں شپ و جنگل و تہاری و سید مارے آئی و
ارواہ و بندال راہ و دات، یکمرے پدا آئی و گوں وت و حیرت کہ من اد و پچی و اتلگوں، آگٹھے چہ
ھر چچی و پراموش ات اے اوں زانگ و نہ ات کہ من کئے آں، یکام زبان و گپ جتاں، منی
حلک و حد و یکمر کجانت۔ آچپ بوت و پادا تک کتر و حیر و او شتا و چارات کے "اے پیر
مردمن گٹھے پیر و اوں دیک، بلے من و گیر نہ کت کدی کجا دیتگ، یکمرے و اب و دیتگ
"۔ آئی و دل و خیال کت و تا کانی مرزگ و لگ ات آئی و خد و اوں کچک ات آئی و گوں وت
زر تیں تو شک محلہ حلیک انت۔ کتر و تیں برانی گندگ و گوں آئی و دل و آپ دات دست
کے برت کہ یک و دو بہ سنداں کہ تواری و سز انت "اے تہاری و تو اد و او شتا تک کے چی

لوٹے؟"۔ "من و واجر بہ مراد اوں من و پچد نیست منی کہول من و حون جنت کہ من نامردے آں
، من کجا کجا نہ رہتگاں، کئی کئی در نہ تک اتک، من اے ہشکیں دست و رنگ و تھی و در و اتلگاں کہ تو
اشاں بہ بزرین سے"۔ کتر و دزائنت "من حسن سول و گوں اے کول بکن اگاں چکے بیت گزائنتی
دشترانت، آئی و سام و اوں نوک مدینہ ایریکن، اگاں چکے بیت تو بزان و تھی جن"۔ "ناں و واجر!
تو ہرچی بکشا سے من زیریاں و کدی اوں وتی زبان و نہ بچاں، من زبان موکیں تک و
مردے آں۔"

نوں روچ و در کچک۔ جنگل و زیریں صوب و گوں حسن سول اوں چپ بوت۔ نوں آ
ترھتگ ات و آرام ات۔ اے کپ و آکپ و چارگ و ات، برزیں تواری و گوں گپ
جنگ و کدی کہ ٹیل و دینا ایریں کا گداں پٹ ات گدا بے سائی دست اش ٹیل و سر و ایر بوتنت بنا
بوت و کتر جنگ و، آئی و عزیزیک و ہشکیں کار کوک و راہ آئی و نیمگ و چارگ و اتنت۔ آنچکندگ
و ات کہ آئی و رادر و چک و سوج داتگ ات کے۔

نوں آشیچی مردم نہ ات کہ صوب و کار گس و پترت داں و رکتی و کس و گوں گپ کے نہ
کرت۔ آئی و ہما کاراں لوٹ ات کہ گپ بہ جنت، گوں ما چا حے بواری، وتی پکار و شھر و نوکیں
جاو رانی بابت و گپ بہ جنت بلے آچریشاں بے ساند کسے و گوں گپ کے کرت نہ کار گس و
پترگ و گوں کس و رھبات و سلام بوت۔

سارے بیت کہ آئی و کار گس و در احیں صوب کار چ آئی و برزیں تواری و سوت گو شک و ٹیل
و راڈ کتر کنگ و سیریشاں اتنت بلے آچرے در حیناں بے ساناوک مدینہ و پیداگی و گوں جمپو گل
ات گٹھے آئی و تو و در و گم، نا ایتی و بے اوتی کہ مردم آئی و رنگ و جنت و راہ بے معنائیں گپ
انت آلوک چو شے و آشنا ات بس، ہرے روچاں آئی و شھر و بازیں نوکیں حوٹاں روا بنا کت و
نوک اڈ کر تیں جاہ و دھنی سیل و سیر نہ کرت کے گوشے نوکیں مردے ات۔ شھر و اتلگ۔ پہ

کھٹے کسے ۽ پزور چاتے ۽ تہا دور دانگ۔

”کنر ۽ در چک، حسن سول، نوک مدینہ، واب.....“ آئی ۽ حیرت، دست سر ۽ کھٹ
آئی ۽ نزیک ۽ پھٹکیں حکم کار در راہیکہ اتنت کہ مرد ۽ چنی بونگ نہ مریچی آئی ۽ کلم ۽ آتیزی، نہ زیت
کارانی گیشینگ، پدا برزیں توار ۽ سوت گو شک ۽ ڈکھڑ جنگ، گٹھے کدی
آئی ۽ چوشیں کرد ۽ کار نہ کر تک بلکیں دگرے بونگ داں شانزدہ سال ایٹی ۽ کرسی ۽ سر ۽ اتنگ ۽
تھک مریچی اصل مردم ۽ جند اتنگ کہ نہ کارانی گیشینگ زانت، نہ برزیں توار ۽ سوت گو شک ۽
ڈکھڑ جنگ زانت۔

یکمرے پدا آئی ۽ حیرت کنر ۽ در چک، حسن سول، نوک مدینہ، واب چنی انت؟“ آ
پادانگ ۽ چہ کار گس ۽ در کپت، روگ روگ ۽ آئی ۽ دل ۽ اتنگ کہ نوک مدینہ ۽ وانگ جاہ ۽ برواں
۽ آئی ۽ سوچکار ۽ بگوشتاں وتی نور ۽ بر ۽ بگوشت دگرے کنر ۽ در چک ۽ واب ۽ مدہ گند من زندگ
ہیت نہ کناں کہ گاڑی یے چہ در ۽ آئی ۽ پخت ۽ مہمپ مہمپ کناں ات آتیر بوت ۽ دگر دست
پے گپت ۽ رواں بوت، اد ۽ اد ۽ گرواں نوک مدینہ ۽ واب ۽ بار ۽ پگرے کت، ہے سر جہل ۽
پگر کناں ۽ آشپ ۽ یک ۽ لوگ ۽ سر بوت آئی ۽ جنین دنیا آگاہات گچ نہ گشت ۽ اتک ۽ نپادانی
سر ۽ در اج بوت، پدا ہے پگر، ہے واب، ہے کنر، ہے حسن سول نوک مدینہ، داں وکتے ۽ آئی ۽
دل پہ واب شت۔ پتہانی چک کنگ ۽ گول آئی ۽ لونٹ کہ نوک مدینہ ۽ توار بہ کناں ۽ جست ۽
بکناں کہ ”تو مریچی پدا ہما واب نہ سنگ“ کہ نوک مدینہ اتک ۽ آئی ۽ دیا اوشات ”ابا دوشی من
پدا ہما واب نہ سنگ بلے من ۽ سما بونگ کہ در چک مردے من ۽ توار ۽ انت“۔ ”اناں اتاں مردے
نانت منی چک“ اے انجیں وابے، واپاں معنا نیست۔ ”آئی ۽ نہ زانت من چنی گشت۔“ اتک ۽
پسیل ۽ ٹٹ۔

ہے صوب ۽ نوک مدینہ وتی دز گوہارانی چیک ۽ پچک ۽ ٹٹ۔ نان ورگ ۽ پدا آکس

آئی ۽ حیرت نوک ات، ہے روچاں آئی ۽ درستی ۽ راستی یک ۽ دو کو جنیں شرابی سکتاں گول بوت۔
نی ہمک یک شے آئی ۽ ہے سکتانی پختی ۽ ٹٹ ۽ پچک کرت ۽ شراب اوں وارت
آئی ۽ حیرت زیت سے چار گلاس ۽ پدا بوتنت زما نگ ۽ ہلک ۽ زنگ ۽ بلے آکھے سہیک نہ
ات کہ انجیں چیزے ۽ وارنگ ۽ کہ مردم ۽ داں سچے ۽ بدل کت۔ چوشیں سستاں آپا دانگ ات
۽ کوہ، دار ۽ در چک ۽ چارنگ اتنت آئی ۽ وتی سکتانی ہے زما نگ ۽ گول ماسیت ۽ ہلک گچ
دوست نہ بوتنت۔ دو شے ۽ صوب ۽ پدا ہمارنگ ۽ پادانگ جاں ٹٹٹ ۽ دیم پوتی کار گس ۽
رحادگ بوت۔ نوں کھٹے گاڑیانی گتیر ۽ کار پچکاں جولی کوپ ۽ پہ وانگ جاہ ۽ رحادگ بونگ
آئی ۽ سک دوست اتنت۔ نی پدا آئی ۽ حیرت ۽ معنا یے صت ات کار گس ۽ کارانی پچک ۽ پدا
برزیں توار ۽ سوت گو شک ۽ ڈکھڑ جنگ انچو آت کرتکت ۽ کھٹے اے اوں ذمہ واری یے آئی ۽
کارانی تہا حورانت۔

شانزدہ سال ۽ پدا یکمرے پدا آتیک ۽ مونجا بوت۔ یک صچے کہ آسر کچک ات کہ
کار گس ۽ بروت گدا نوک مدینہ کہ پہ وانگ جاہ ۽ سر کچک ات چہ وتی پت ۽ جست کرت ”ابا من
دوشی واب ۽ کنرے دریک گٹھے من ۽ چیزے گو شک لونٹ“۔ آئی ۽ پچکند ات ۽ در اہیت ”منی
چک اے وابے، واب ۽ حیرت کس حیرتی گندیت، ایشاں معنا نیست تو وتی دلگوش ۽ وانگ ۽ بدے
اے واپاں بلہ کن..... آدر کت ۽ پہ اشتانی دیم پہ کار گس ۽ رحادگ بوت بلے اے سر جہیں راہ ۽
مرچی حیرت پہ آئی ۽ انچش ات کہ شانزدہ سال بیسرات، ہمک وانگی چکے ۽ گپ ۽ خبر، گاڑیانی
توار ۽ صوب آئی ۽ حسن سول ۽ قول ۽ ترا نگ ۽ پزیک ۽ اتنت۔ آئی ۽ دست دیم ۽ سمارت سا
بوت ۽ کہ منی شانزدہ سال بیسریں دیم انت کہ ابوک حذانی گولیں دیے گوشت ۽ گچ پر
نیست۔ کار گس ۽ پزگ ۽ گول آئی ۽ ہما کارے ۽ آئی ۽ دست گپت ۽ جوڑی کنگ لونٹ گچ آئی ۽
دپ ۽ در نہ کپت کھٹے آکے جوڑی رنگیں گچ چیز ۽ زانت، دیم کنزت ۽ وتی کرسی ۽ سر ۽ انچشت

واگم ء گول نوک مدینہ ء زکیں پکک ء کمر ء درائیں گپ گیر انکت لوٹ ءے کمر ء درائیں
کپاں پت ء گول بخت بے آ دروازگ ءوپ ء رتک ات آئی ءے لوٹ توارے بہ جنت نوک
مدینہ ء دتی مات ء رالوٹ بخت بکناں کہ کمر ء درچک ء گول پت ءے چے سیالی صت کہ مات ء
انہیں ٹکے جت گئے چیزے دپ ء گٹ ات ءے "منی چک من زانت نہ کنان" مات ء آئی ء
جست ء پیش دتی درگیں پسوے دات ء آس روک ء نیمک ء رہادگ بوت ۔ نوں پہ آئی ء
مستریں ہزا ب نوک مدینہ ءے جست ات کہ "منی پت کمر زاناں چلی لوٹ" ۔ گول آئی ء نہ
بوتک ات کہ راتیں گپ ء بہ جنت ء آئی ء مھراں چوت ء ز بہر بکت ہے نہ گوٹک اوں نوں پہ
آئی ء ہزا ہے ات ۔ نوں آئی ء پو کی گیش یوحان بوتنت یک ءو ءو آھک ءو نوک مدینہ ء پھانی
چچ بھک ء پسر در کپک ء کارگس ء سھتہ ننگ ء پدا شھر ء بے ہامیں در ءو راحاں سرکشک ء ہما
یک ءو ءو ہرہ نگ آئی ء آدت ات ۔ نوں آئی ءو دتی شھر ء چچ درچک اوں دوست نہات ۔ راہ
سراں کہ درچکے دیت ءے ٹکے الم جت ءے مساپرے کہ آئی ء چیر ء بہ اوشتا تیں نہ زہر ء کینگی
چھاں گول چارت ءے ۔

"حسن سول اگاں انچمن ء ہے رھسراں دوچار بہ کلیت من آئی ء ہرا گڈاں" یک
روچے آئی ء حیرت ءو دتی پادانی دیا کچھیں کاٹون یے ء رالگت یے جت ۔ گوزوکیں مردم آئی ء
اجیں رنگے ء گول چارگ ء اتنت گئے آگنو کے دتی ہوش ء نہ انت ۔ اے شنی آئی ءو دتی کیسیگ
ء درائیں زو شراب کت ءو راتنت خراں ء لوگ ء پھرت ءو نوک مدینہ ءے چو اب ء پادکت "تو
ہر وحد جست کئے کمر پرچی تہی واب ء کت ؟ یا من ء گول کمر ء چلی سیادی صت ؟ گڑا اٹھن تو
ہے درچک ءو دتارے ءو حسن سول ءو دتارے ء ہے ہر مرد ء کہ چتی یے مئے لوگ ءو دیم داتیک
ئے" آئی ء ہے چکا ءو کار ء آئی ء جنین چچ درھت ء پادانک "نیا بریں ترا تہی دتارے ہلک ء براں
نوں گیشیں ہزا ب من سگ ات نہ

کشی ء کمر ء چنگ ء برزگ ء سرکت انت گل ء کندان ء ٹھک دیان آؤکیں کمرے ء دیا
اوشتا انت نوک مدینہ بکمرے اوشتا ءو درچک ءو راجارت ءے آئی ء سما بوت کہ ہے درچک
انت شپاں منی واب ء کت "اناں اے نہ بیت کمر ءو درچک دراہ ہمرنگ انت
دگرے بیت" آھاں دتی ہندول ء چنگ پرت یک ء یک ء ایر کپان اتنت کہ نوک مدینہ ء
سریگ گول لونچا منی شاحے ءاؤ ات آئی ء دست برت پٹک ء دامن ء بہ گیشیاں کہ سما بوت ءے
کئے ء آئی ءو دست داتیک آئی ءوپ ءو راتیک "وئے چو منی کمرے" کہ آئی ءو گوشاں توارے
زست "اٹھن" نوک مدینہ ءے کپ ءو آکپ ءو چارت کس نیست ات ءاچک ء آئی ءو درائیں
دو گوہار یک یک ء ایر کچک انت "من کمر گپ ء یاں لوگ ء کہ روئے دتی پت ءو بکوش دتی
زبان ء بہ موکت ءاگاں تو شمشٹ ءے ہر بن ءو دتی دار ءو چتی یے ایر انت آئی ءو چک کن آئی ءو تہا
گو مڑے درکت تہی ٹکے ءو وارے ہے ترا منی کپاں گیر کاریت" ۔ آئی ءو دتی پٹک ء دامن
کیشیت ءو درک درک ءو جہل ءو ایر کت گئے حوٹواریں رسترے آئی ءو رند ءو کچک ء آئی ءو گور
جیک چو حیدان نکھل ات ءو بان لرزگ ء ات آزوت لوگ ءو سر بھک لونگ ء ات ۔ جہل ء
آھانی گاڑی پدوگ ءو سا جوات دراہ رھچا راتنت ایوک نوک مدینہ ءو کہ چو آھاں گسر بوتک ات
مگر بہار ءو آلوگ ءو سر بوت چچی نہات گئے کر تانی بے وابے ۔ صوب ء کہ آئی ءو چم چچ بوت پت
آئی ءو دیا اوشتا تیں ات ۔ چتی بے دست ء ات ۔ "اے زاناں تو آرتیک گول" نوک مدینہ ہبکہ
ات لوٹ ءے یات بکت اے چتی من آرتیک گول کہ پسر ءو ہدا ایر انت بے چچ گیرے نہ
اتک ۔ "من زاناں باریں من آرتیک یا پسر ءو ہدا انت" ۔ آو پت دوکیں چتی ءو دیا نش انت
سکین زبائیں چتی یے ات حوٹواریں نیمکاں نکش ءو نگرات آھاں کہ چتی چک کت آئی ءو تہا ایوک
کتا ہے ایر ات کہ تاک ءے زو ءو کوھن اتنت ۔ آئی ءو اولی تاک لیلیت ہشتہ ات "من ء منی
نیکیانی برورد ہے رتک کہ کمر ءو درچکے پیچکاں بے تو دتی زبان دینکا نہ موک اتیک ۔ کمر ءو لہو ءو

شپ منی قبر و ساہگ

سید بزیں کچھ عمناد و روات اش۔ آحانی کشک ہمیش ات کہنوں من جیہرت نہ
کناں۔ نہ کسے عمنپ دات کناں۔ آحانی پخت پرنگ۔ گوں مناساوت اسے شپ جاہ و منی پاد
دراج بیت نہ کن انت۔ آحانی پاد برمش دیکہ منی گوشانی کو پخت و اندیم نہ چک ات کہ سرمنی
مزن کپانے عکپت۔

اسے سک مزنیں کپانے ات۔ گوں لشی و پیر گاہ و گندگ و منا گمان بوت کہ من ادا
پیر اہم انگلاں۔ چونہ زانت کہ کدی بلے ہے کہ من در پکے و سر انتھاں مناسک بوت کہ گوشیں
ایرہت و اسے منی دوستیں پیشا و بوتگ بہ دار کیں، نوں منا یک یک و آ گوشیں روج گیر آلیا
انت۔

ہوا ادا یک شرنگیں چکے ہم بوتگ کہ ہر وحد من گوں آئی و لب کر تک۔ من کہ ادلی بر و سر یک و
سرا انتھاں آئی و منا گلیک ات۔ یک روچے کہ من دور نہت و آچارات آئی و صورت و در کیں
رنگ و نقش ہے کشک و انت کہ آج تھا مریچی زاپران رنگ انت۔ اسے روچی آناں و آلی نہ
ات۔ آئی پس و آزا باز منت کرت۔ من دور تھک ات و غدارہ چارت۔ چو شیں و ہد و آ منا کیشتر
دوست بوتگ ات، بلے چو کہ آ منی جند و سک دوست ات، ہمیشک من سک نہ کت کہ آ ایرہت و
دیمپان بہ بیت۔ دومی روج و دیکہ روج در نہ کچک ات۔ گر ماگی روج انت۔ آئی و ڈن و ڈکی
و سرا چادر سرا داں دلہند و پردانگ ات و اب ات۔ من پاداں گران و انک و آئی و پیشانی و سرا
تھناں ہے کہ من آئی و پیشانی و سرا تھناں گدا و ہما پیر گاہ و در پک و شاہ لڈگ و ات انت
۔ در پک منی آدیک انت من شاہانی شم و وتی صورت و گنداں۔ مریچی ہم در پک و لڈگ و
بزانت ہمیش ات کہ چو پاکیں جاہ ہے پیشانی و سرانت۔ منی و لکوش کیں ایگو ورت آئی و جم وچ

کناں۔ آئی و نوک مدینہ و دست گپت و لوٹ وے در بیاباں کہ آئی و جنین دیمما ماترات۔
”کیمرے من و پش نی اشی و بہر“۔ مریچی من چ نہ انگناں مرگ دگہ چمی یے، ماغ تو زاناں
پیر ازنگ بوتگیں کہ بار یک مریچک انت۔ آئی و جنین و راد کہ یے دات و نوک مدینہ و دست
گپت و در پک، نوک مدینہ پخت و حبکہ و حیران نہ زانگ و ات چہ گتے۔ شپ سیاہ و تہار شیمب
و گرات۔ آئی و دل و نوں مھر و چک و شک بوتگ ات، پوتی چک و چچ ارمان پشت نہ کچک
ات۔ آئی وک ہے پک و ات کہ باندا پدا من زندگ باں۔ و شحالی و گوں کار گس و رواں و وتی
و کاراں گوں ننداں ملکی چادرانی سراکپ و تران کناں، ٹیل و ڈکڑ کناں، برزیں توار و سوت
گٹھاں، جیران جیران و آتارگ و وحد و آکڑ و در چک و چیر و سر بوت، برزیں توار وے و گوں
گٹھ وے۔ حسن سول اش انت من و وتی زبان موک اتک تنی و شتار زرنگ و آ ورتک۔ نوک مدینہ
و دست وے یلہ کرت و ایرہتک و ایرہتک بوت۔ کسے مزنیں بارے چہ آئی و کوپکاں ایرہتک آ
انچو تک ات کہ پآئی و پندے و یزگ کسے چکی لپے ات۔ آئی و گوشے بولے گوں انت لیب
کناں و ویم پچک و روگ و ات۔ روج نوں در کچک ات و بک ات۔ چکاں و وتی کتابانی
جوبی گوں ات و وانگ جاہاں روگ و انت۔ شھر سرجم و پادانگ ات ہر کس و وتی منزل و
نیمک و رھاوگ ات۔ آئی و کسے و نیمک و اول نہ چارات چک و جماسے و ہرت، جان ششت
و ریش وے سات و شیزاران و وتی کار گس و نیمک و رھاوگ بوت۔

☆☆☆

چنگ اتنت آء انچو پکندگ ءات ءمن ء چارگ ءات گوشے دوشی واب ءمن ء دگر رنگے ء
درنگ نئے۔ اے مزنیں کپان ء
تہ ءایک آء آئی ء پت اتنت۔ آئی ء مات ء بارو ءمن الوک ہے زاناں کہ چک ء سر ءوش نہ
چنگ ء بیران بونگ۔ آئی ء پس کد ء بلا دء بارگ بندیں مردے ات چشمہ یے چمان ات نئے
۔ ڈن ء باز کم در کچنگ ات۔ بے برے برے جمعانی بیگاہ ء در کچنگ ات گڈا کو حن ء پُر شہ
جاحانی چارگ ء شک ات۔ لوگ ء آئی ء کار ہمیش ات یا ء بوانیت ء ہشنگ بکنت یا وئی پو گاہ ء
در چکاں بہ تر ازیت ء آپ بدنت۔ ولجہ کیں تب ء ترند ءاجب میلائی واحدات ہر دیکہ چہ کیں
کاراں دہرنگ ات گڈا شک ات۔ بیگم اختر ء تا کو پیزک ء گیتارانی خمار ء وئی چم نئے بند کرنگ
اتنت۔ من ء ولجہ ء گور باز ترنگ ات۔ اے ترس ہمار وچی منی دل ء نشت کہ یک روچے روج ء
پڈگ ء رند کہ من ہرہ کنگ لوٹ منی بانزل گوں چیزے ء اڈ ات۔ ہے نزیک گوراں آئی ء
نوار ایر اتنت۔ من رند ء زانت منی بانزل میز ء سر ء ایریں ٹیپ ء ایریل ء اڈنگ ات ء ٹیپ
نوارانی سر ء کچنگ ات۔ ولجہ اے صحت ء ڈن ء ڈنگی ء سر ء اوشتنگ ات ء آزمان ء ٹنگ ء
چارگ ءات۔ گوں چو کہے ء چو جوش کچنگیں بیل ء تہا پترت۔ منی رند ء انچو کپت چو کہ شکاری
شکار ء رند ء کپیت چماروچ ء رند من آئی بان ء رو آ کم کت۔ حماد ءدی شک اتان واحدے آو دء
نات۔ ولجہ ء کش ء بان ء منی زیبا ہیں پری ات۔

چک روچے من آئی ء راسی دست ء چپ ء چو نہیں لکیرانی سر ء لب ء اتان کہ یکے ء
دروازگ جت۔ یک ورتائیں بچکے چو کس اس منی وابانی پری ء کیں مسر گندگ ء اتک بے
رنگ ء درو شم ء بے عیب ات۔ ولجہ ء اچ آئی دست ء بریف کیں گپت ء وئی بان ء برت۔ من
ہے صحت ء آئی ء راسی دست ء دل ء لکیر ء سر ء اتان۔ من پردگیں بہ کپان موشے زمین چندگ
ءات۔ آاے وحدی دور مجیں حیلالاتی تہا بیگاہ ات۔ من بے ترک ء تو ارار پکت ء بال کت، چہ
بان ء ڈن در کپتار۔ در چک ء شاہ جمل اتنگ اتنت۔ نوں شام زانت کہ شاحانی جمل کپک ء
بزانت چی ات۔ من ء گمان بوت کہ چہ سے پو گاہ ء منی گڈا سر ی روج انت۔ نوں من ء اے
سر یگ ء ستارہ تخملیں سینگ، اے پکند ء چارگ نصیب نہ بت۔ روج ہم بڈگی ات من نداشت
ء بال کت۔ دوی صبا ء یک رندے دل ء گشت مروچو نوں جی سر اتنگ آ، وئی وابانی منزل ء سر
بونگ تو آئی ء لپو بونگ نئے بے من دل ء کپ کمار نہ کت، شت ء در چک ء سر ء نھیاں۔

آمرچی محلہ پاد اتنگ ات۔ مرچی آسک زیبا ات۔ بے اچکی یے گوشے آئی ء تہا
صحت ات بکندے آئی ء اے بے چاڑی بمن ء انت۔ من وت ء راپول ات غشت سر یگ ء
ستارحانی سر ء نھیاں۔ آئی ء من ء چویشی وڈ ء نہ چارت نہ من ء مرزت نئے آئی ء وحدے چم
چست کت ء من ء چارت آئی ء چمانی تہا چیزے ہشنگ ات۔ من وانگ ء کپتاں پدامن ء سا
نہ بوت۔ ہے کہ منی چم بچ بوتنت من لیگاریں روتا کے ء تہ ء یاں، آکولے ء سر ء کچگاں۔ من
بال کنگ لوٹ بال کت نہ کت۔ یکے ء گوشے گوں مگر از منی بانزل چنگ ات انت۔ من واں
پنگے ء ہے آکوٹ ء سر ء کپتاں۔ کیں کہ زرنگ بیتاں گڈا اچک ء در چک ء سر ء شت ء
نھیاں۔ بے گوں من اے ندرارگ چارگ نہ بوت آء حماد ورتائیں بچک۔ یکیں تحت ء نر ء شک ء
گپ ء انت۔ چماروچ ء پد من اے شہر یلہ کرت ء دگر ہیکے شتاں۔ مرچی باریں چچہ سال بیت
من پد اے پو گاہ ء دل ء اوشتنگاں۔ نوں و منی بانزلانی تہ ء ہم آرتک ء زور مان نیست، نہ منی

ہمچہ روج گوزان بوتنت من ء گمان بوت نوں من بید ء آئی ء زندگ بیت نہ کنان ء آ
اوں انچش ات یک روچے من وئی حمرا حانی جینگ ء روچے زوال کرنگ ات۔ دوی روج ء
گون آئی رنگ ء گندگ ء من زانگ ات کہ دوشی بے واب بونگ۔ من ء آئی ء باز رند ء گوشتنگ
ات کڈنگانی سر ء رند ء پاد ء من، پڈگانی نزیک ء مرو۔ روج ء سر ء تہ ترنی بانزلانی زیبائی کور دیم
بیت۔

من در چک و سرء پادشک و چہ آئی بان و در یکے و شم و نہ پڑتاں ۔ درہیں ساز و
سامان ہمارنگ و ایرانت ۔ من و انچو گمان بوت آغ آئی و ہمراد دینک تحت و سرء تھک و گپ و
انت ۔ گپ گپ و نہ من و آحانی کنگ و تور و ہم اھلنگ و اتاں آحانی گپ و کنگ و کوشے
چو آید ایں زاسے و منی نرم و ناز کیں و لبید و ٹپ و کا دنگ و انت ۔ من کہ بال کت و تحت و
سرء شت و غصتاں و کوشے مسک و مصلہانی ہبہ و کورے منی و ارشانی زرء و شور گیت ۔ من ہے مصلہانی
زرء و توتی تھک نہیں باز لانی تر کنگ بناکت ۔ من و و دور سریں راہے سرء ات ۔ بلکیں داں پندے
و ہے و شبو حانی ہبہ و کور من و اچ و شام و نہ رکیت ۔

من الکافی عوت و ہے زبانی و عود و نوات۔ نوں من گواشے چہ بارے و چنگ و
کایاں۔ نوں چہ منی دل و ولجہ و ترس آسریوگ ات۔ چہ تہی نیمک و دریک و شام گوست و آئی
کتبانی سر و شت و غشاں۔ اے کتاب من پیر احم و لیگ اتنت۔ بے مرچی اے کتاب من و
سک دوست بوک و اتنت۔ کتابے کہ چہ دستیں کتاباں گیشتر سحر ات۔ آئی تاک و سرتاک
ترہن کٹس نگر و چک اتنت۔ من بال کت و ہے تاکانی سر و ناتی بازل چک کت۔

دماغے دایب غرض منی جم دیوال و در تنگیں زام و کچھت کہ دیکھت نوک و پتاک ات
 زام و کل و دوا و دورانی و اکسے هم در تنگ ات۔ یک برے دل و اکسے وحدے چداں بیرہ

کنن نے غروئے گداز اشاں برگوں۔ اے مہبتِ عاۓہ کچھت غزوال بنت۔ اے سہتِ عاۓہ منی چم
ولجہء اکس و بدلِ عزام عسک انت۔ چارگ چارگ عزام منی بانزلانی سرع کیت عاۓہ منی نقشی ایں
بانزل اش بن عاۓہ انت۔ منی تو آتگیں بدن مگرہ چکس تا کافی سرع ززرگ عاۓہ، عاۓہ بانزل میزہ
سرع عاۓہ کچھت۔ من عاۓہ چہ آزا تیں دنیاۓ بہرے عاۓہ بہرنگ بوت۔ نوں من حمے بان بہرے
یاں۔ نوں من عاۓہ ندر ژنا تیں چہوگا و نصیب بیت نہ در چک کہ منی آدیک ات عاۓہ من عاۓہ منی چند
کہ اے سیرنج عاۓہ کچھک عاۓہ بہرہ بانگ انت۔

☆☆☆

چیزے ۽ کنگ ۽ دیست ۽ نہر دات کے چہ آئی ۽ تو اے اے کسہ ۽ سر پد جتاں۔ سالار ۽ سیاہیں
برکہ کے گوناوت ۽ درانک من حیران اتاں کہ من برکہ کے پدو چک ۽ دانک کہ دیکہ چیزے من
ہمے پکر ۽ اتاں کہ سالار ۽ گشت زڑ۔ من گشت کہ منی حیاں ۽ من زردانک بے من پکت نہ اتاں
سالار پد ۽ پترت داں دیراں ہم نہ انک من انتزار ۽ دہرت ۽ غشاں۔

☆☆☆☆

☆☆

یکرو چہ اے شہر ۽ جنین کہ سازے آس ۽ پٹانی مرزگ ۽ شت گڈا پد اہر نہ کت
۽۔ انچو روچ کوزگ ۽ رند ہم مریجی کہ من آئی ۽ بارو ۽ جیواں گڈا سمایت گوشے بالوے ات
شلیں کنگانی روچ دشت ۽ بانز لانی نچک ۽ پد چک ۽ ساری آزا تیں شہرے ۽ رحادگ بوت۔

☆☆☆☆

☆☆

یہ مجیں روز رزگ ۽ آتھیں چولانی سر ۽ بوجیکے نگرات چہ اے ندرگ ۽ کے پشت
کور پے ۽ جکے شک ات ۽ طور طور ۽ آزمان ۽ نیلگ ۽ چارگ ۽ ات ۽ روچ میزاں میزاں ۽ آئی ۽
چمانی تہ ۽ ایرنگ ۽ ات۔

☆☆☆☆

☆☆

مرچی آئی ۽ وروکیں کچکے گوناوت ۽ گارمس ۽ سر بوت۔ کچک ۽ رنگ ۽ گوں نیل ۽ سرا اریں
کا گدانی سرا میزات دیم ۽ پھکیں بخت بڑیں مردک گت کت۔

☆☆☆☆

☆☆

رمزان ۽ روچ انت من وتی شہر ۽ کوئیں بازارے ۽ ترک ۽ اتاں من زوت دیکے ۽
پترگ لوٹ ات کہ سالار دیست ۽ کے کپ ۽ حال بوت آئی ۽ چہ گشت ۽ من چہ گشت انی حج
یات نہ کت ۽ منچو یات انت کہ من گشت اے دیک ۽ لوگے ۽ من گدے پدو چک ۽ دانک باز
وحد کو شک من ۽ یات نہ کت کہ لوگ کجام انت۔ آ منی حیراہ بوت ۽ مادر وازگے ٹنگ ات سہجے
۽ پد پیر زالے دزا بوت کہ آئی ۽ دیم چو مردین بڑ ۽ ات ۽ تنگیں بروت پرات ۽۔ آئی ۽ گوں
نارگ تپے جت من سر پد نہ بوتان۔ پد سالار دوی لوگ ۽ پترت ۽ من ڈن ۽ دیم ۽ لوگ ۽ در چک
۽ سرا پھکیں کپوتاں چارگ ۽ اتاں کہ بچکے ہمے لوگ ۽ سالار پترنگ ات درانک کہ سیاہیں گد
گورات ۽ کلا ۽ سر ۽ ات ۽ منی دل ۽ پتے زست کہ اے ۽ آلوک چنگ انت چہ کر تگ اش۔ آ
ہمے کپوتی لوگ ۽ پترت ۽ کسے ۽

حما جنین انت وانگ جاہ وانگ غ چیز نے بھا کرنگ۔ پیر مرد کجا بوت؟۔ من چک جت غ پشت غ
چارات ریک دریائے بوتگ ات حما تیں دریا کہ تماش یدار غ بوجیگاں سرچر کنگ غ ات۔ من
کوکار کت و اجہ ہدار تو نہ گندے اے تو پاں غ مزنیں یدار غ بوجیک بُدک غ آنت؟۔ ہدار!
بجل، منی ہشکس کوکار بوتنت آہکندگی ہے تو پاںیں زرد غ کہ مزنیں بوجیک ایرنگ غ اتنت آ
گوں تہ غ مت غ روان ات۔

☆☆☆☆

☆☆

من غ بکس مزنیں تگنے گون ات چو حالکی پیلی غ ات کہ کسان غ مادل پوسکو کانی چت
ات غ حلاس کرت۔ گوں من اے نان ورگ نہ بوت من برت وتی میج غ ازگارے غ ڈبکی ہسرا
ایرنگ لوٹ ات داں پدا اُحد گپت بیایان غ بہ دوران نے کہ منی مات درابوت۔ من آئی غ کے
بجیں دروازگ غ چہ گندگ اتاں آسک پیر بوتگ ات آ آپ غ شوہاز غ ناکیاں پلک غ ات۔ من
چیر وکانی گن زرت غ درشاں۔ در غ گاڑی یے اوشتا تیک
ات حماں عیث ہسرا ایرکت۔ من دوی گاڑی غ تہ غ بھکس وتی ملکی مردے غ چہ جت گپت کہ
منے آسگت غ مرچاں سیاست چون انت آئی گشت کہ صحر احال یلہ کرنگ۔ در احیاں وتی کار
کھنگ غ پخت مانداتک۔ من ہے وحد غ دیست حما گاڑی کہ آئی غ تہ منی نان ایرات راہ گپت
من ہے ملکی مردم غ گوں گپ جت آ منی مک غ آئی غ رند غ پکت۔

☆☆☆☆

☆☆

شپ ہدارگ غ تہ غ بکس کہ نے

کہہ غ کارست دوانت

یکے من غ یک پیر مردے

قہریں زمستانی آشپ کہ من ویرانیں دکتے کچک ات غ روان اتاں..... کجا۔ بے ساچہ منزل غ
..... روان اتاں۔ منی حیاں غ من گاراتاں۔ کجام ملک غ سسراں سر منی کچک ات نزائنگ غ
اتاں۔

سارقی غ ایرداتک ات من سر غ کبل پرداتک ات کہ آئی غ لمب منی پادانی پداں روپک
غ اتنت۔ من روان اتاں۔ کجا؟ بے ساچہ منزل غ روان اتاں کہ منی دیم غ بدر تکیں مردمانی لشکرے
گوست کہ دیم غ شت غ چکند ات اش۔ من دل غ نہ آورت غ زواں بیتاں، کجا؟ نزائنگ غ اتاں
۔ منی حیاں غ من گاراتاں بے روگ غ اتاں۔

کے دیکر شیک اتاں کہ کاشیں پیر مردے غ من غ ڈیک دات۔ من زاتاں من چے
گشت بے منی حیاں غ آسر پد بوت۔ آسر غ من رند غ۔ ماروان اتیں۔ ہے کہ من
چماں چست کتاں گڈا ماسھر غ مزنیں وانگ جاہ غ دپ غ رتکیں۔ من دھ سال ہے وانگ جاہ غ
ونگ غ مزن چوگاں اش غ نزیک غ گندیم چکیں ریکے ہم چیک۔ زمستانی سہاں ہدا انشک غ روج
تاپ تگ۔ بے اے ریک غ منی مزن بوگ غ سربانی بن ہشت کنگ چیک اے چہ کجا؟۔ من
واہے غ نہ کچکاں؟۔ "اتاں" پیر مرد غ وتی دست مال کت غ من غ لوگے ڈس ات۔ زالبو لے در غ
دپ غ اوشتا تیک ات۔ من غ گمان بوت کوشے من اے پیش غ ہم دیک۔ کدی؟ کجا؟۔ ہوا اے

☆☆

شپات کہ روج اے زانت نہ کت نہ زانت کت کجام جاہانت، ایوکھے دیست
کہ یکے مٹی گندگے گول بھجھالے جت۔

”بیالے کچکے آج مٹی کیسکے کش کردور پترنگ“

زانتاں من گول آئی آجے کت بلے روج کہ درانک گڈا گوشے آئی آجے دایک چو آہداریں
زہے مٹی زگ بھنداں بڑگے اتنت۔

”بیالے کچکے آج مٹی کیسکے کش کردور پترنگ“

☆☆☆☆

☆☆

من و سونی ٹیپے گول ات غروگے اتان، انچو گمان چنگ ات کہ راہ و چیزے سپاہیگ
اوشتا تگ اتنت من چہ آھاں ٹیپ چرو ات۔ کے کہ دیم و شتاں من و پیشاپ و حاجت بوت
ہ من ٹیپ کے ہمینکو دراینگ ات آئی و خیال کنگ و گشت پیشاپ کت و اتکاں، چاراں سیاہ
دایں لاگریں بچکے و ٹیپ گول انت غروگے ات انت من کوکار کنان و آئی و رند و کپتاں آگوشاں
ات ہوا ایرے کنان بلے روگے ات۔ من و آہچہ آورت باز بر و آئی و میگے و گوسک اتان آئی و
ھرے هست چنگ۔ پدما دویں گپ جتان و شیں آئی و گشت کہ مروچاں من و پلائی ویدار گول
انت آمرداوں من و آہچہ آورت چنگے و کار و انت۔ پدما دور چہ بٹکلیں دجے و جان و پڑیں جینے درا
بوت کہ چٹے بگل و ات نے، اے ہم من و آہچہ آورت کہ باز بر و آئی و میگے و گوسک اتان بلے

☆☆

زی نیروج مٹی پت مٹی چنگ و گوسک و ات کہ اشی و جست کن کہ ”فقید الشال“
و بزانت چہ انت؟ پچار زانت نے۔ ہمے گپ و جنگ و وحد و آہچہ گڈا۔ و ات مٹی بیگ و
چارگ و ات۔

☆☆☆☆

☆☆

من نپادانی سر و دراج ات و سگریٹ کشگ و اتان کہ دیست چہ بازار و چنگ و لوگانی
ہمک و کایاں۔ روگ روگ و تہ و من و گمان بوت گوش نے اے سر جہیں راہ و بیدے من و و کہ
کس نیست۔ یکے مٹی ہمک و پیدا ک ات من چہ ترس و غوت و شھدگ و دیوال و گول تگ و ات
و گوستاں۔ پدا کہ یکے ہمینکو پیدا ک ات اشی و دیم و من دل ڈڈ کت و سلاے دات بلے دل و
زرنگی و پشست و من و غوتی لگوری و سما بوت کے کہ لوگ نزیک بوتنت من دیست سپاہیگ مٹی رند و
کچنگ انت ہ من و تی رہا ترند کت و غوتی لوگ و تنگ و پترتاں پدا پشستی ہمک و چک ہم نہ جت
و در و پ مٹی پادایر بوت انت و ش رنگیں مارے شپ گران و مٹی و بچک و تہ و پترت مٹی
مات و ہمک و راہ کپت۔

من و تی نپادانی سر و دراج ات و سگریٹ کشگ و اتان۔

☆☆☆☆

☆☆

بلور دھ سال بیت۔ من غ آ سألے و تہ اویک دورندہ کچاہہ ایں پدا آودہ من
اودہ۔ من دیست دیم و ایریں ٹیلے و سراسر کیت غنہس ات ہے۔ ”منی شپ غ روج“ غ ایر کیت
من و ش اتاں کہ بلور کسانہ غ انچو زانت۔
آڈن غ در کپک غ ات کہ من تو ارکت بلور تو ”غ“ غ نمینگ نزان ہے۔ آئی غ زار زار غ اتک غ
پدا ٹیل و سراسر کیت غ منی چمانی توک غ ”غ“ غنہس ات ہے۔
فی من زانگ غ نہ اتاں کہ اوشتات یاد رکیت۔ غ نہ کہ زانگ چک ات کہ من کندک غ اتاں کہ
تاں۔

☆☆☆☆

☆☆

وئی دور غ زانندگیں مردے منی کتابانی ٹیل و سراسر جاندرہ کپک ات غ منی ٹیپ و
سراسر اٹکنک غ انت بے اے صحت غ آ کے مشکل و تہ آت من پہ در کپک غ تیاری کنگ
ات غ آ گو شک غ ات شاہ نند ات۔ حور اتیل اودہ غ یک غ دود کہ صحت ات مادر کپک غ
اتیں کہ آئی و بکتی بے آئی و چندہ حزنیں ٹیپ گون ات غ پترت۔ من کہ چک جت غ آئی و
ہنگ غ چارات آ جان شودک غ سبیل و پترتیک ات۔

☆☆☆☆

اشی و دیم وئی مرد و چارک غ ہنگ غ ات۔

من انچو رنگ غ گون بگل غ کت غ ریکے غ ہنگ غ ٹھیں مالوٹ ات کہ سنجے غ بہ و پیں
کہ سہریں گد گور جینے در ابوت غ مارا گشت ہے۔
”اے و راہ و سرے اودہ بیات“

من دیست کہ کر ز غ گون بٹکیں لوگے و دومر دین بھگ غ نوکیں کا پرے و ہنگ غ دزگ انت
من سوئی ٹیپ ہدا ایر کت غ کے اندیم بوتس۔ اے انجیں ریکے ات کہ باز غ پر غے رٹکیں
ریکے دینگ ات بکمرے آئی غ من غ امبازت غ پدا وئی چک مجھت ہے پدا من گشت و وئی
کش غ آور ت کہ دہ کا پرے غ سیاہ دانیں لوسی ایں جینے در ابیت غ مئے دیم غ اتک غ اوشتات
ہولما گت کہ آئی غ حبر بہ دنت کہ من غ چارات غشت۔ من پدا پدا اٹکاں من نہ زانت کے گون
گپت غ انت آکے غ گون گپت ات آدوئیں مردین دینگا ہمودہ بھگ انت من کوکار کنان کہ منی
ٹیپ بکت کہ صحت غ من زردیں بکتی بے دیست کہ باجا ہے آئی و سر غ ات منی ٹیپ ہمودہ
ایرات چہ صحت مردیناں یکے گو شک غ ات کہ اے ریک و سر چون و ش انت من یک برے پدا
حماگو چارات اے ہمار یک ات کہ من پر غ ہدام و دینگ ات۔

☆☆☆☆

که سحر
”اے
من و
من و
ریک
سحر
دول
حکم
دین
ام
و

جیسے غوثی بان جو پخت شری عسرا دو تھک
من گندگ غیاں آ تھک غصے گل عسرا گ غمر زگ غانت۔

☆☆☆☆

یکے وچنگ وکت غمزی چنی چم و مچاج ست اُنت۔

☆☆☆